

Onderzoeksrapport
uitgevoerd voor **Buma Cultuur**
door:
Perfect & More BV
Postbus 2100
1200 CC Hilversum

Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek

2011

Datum: 12 januari 2013
Presentatie: EuroSonic Noorderslag Groningen

Onderzoekers: Sieb Kroeske (dataverzameling), Joke Fictoor (rapportage)
Aantal pagina's: 34
Opdrachtgever: Buma Cultuur
Projectnaam: Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek

© 2013 Perfect & More BV in opdracht van Buma Cultuur, Hilversum.
Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veeleenvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder uitdrukkelijke toestemming van Buma Cultuur.
Het ter inzage geven van dit rapport aan direct belanghebbenden is toegestaan.

No part of this document may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of Buma Cultuur.

Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek 2011

INHOUDSOPGAVE:

Executive Summary	3
1. OPDRACHT	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 De opdrachtgever	5
1.3 Opdrachtformulering en onderzoeksdoelen	5
1.4 Afbakening	6
1.5 De opdrachtnemer	7
1.6 Methodologie	8
2. ONDERZOEK	10
2.1 Export van de Nederlandse populaire muziek	10
2.1.1 De Nederlandse dance export	13
2.1.2 De Nederlandse populair klassieke export	15
2.1.3 De Nederlandse punk-metal-rock export	15
2.1.4 Export van Nederlandse muziek in overige genres	15
2.2 Marktwerking	16
2.3 BUMA/ Stemra	19
3. ONDERZOEKSRESULTAAT EN CONCLUSIES	24
3.1 Meetinstrument	24
3.2 Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek	26
3.3 Nawoord	32
Literatuur	33
Bijlage	34

Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek 2011

EXECUTIVE SUMMARY

De exportwaarde van Nederlandse populaire muziek is voor het zevende achtereenvolgende jaar gestegen. In 2011 met 23 procent in vergelijking tot 2010 (tabel 13 en 14). Op het gebied van dance blijft Nederland tot de absolute top behoren met artiesten als Tiësto, Armin van Buuren, Chuckie, Afrojack, Laidback Luke, Hardwell, Dash Berlin, Fedde le Grand, Sidney Samson, Sander van Doorn en nieuwkomer R3HAB.

Met populair-klassiek staat nog steeds André Rieu in de top, maar in 2010 en 2011 heeft hij het vanwege ziekte rustiger aan moeten doen en is hij op een lagere plaats geëindigd in beide jaren.

Als derde genre zien we in de punk-metal-rock scene: Within Temptation (rock), No Turning back (hardcore punk), Antillectual (punk) en Black Atlantic (indie rock).

In totaal zijn meer dan 725 Nederlandse acts in grote of enige mate actief geweest in het buitenland in 2011. De verdere toename van optredens in met name de Verenigde Staten heeft flink bijgedragen aan de toename van de exportwaarde. Optredens zijn in 2011 gestegen met 28 procent ten opzichte van 2010 (tabel 12, 13 en 17).

De waarde die de Nederlandse muziekexport toevoegt aan de Nederlandse economie bedraagt in 2011 naar schatting € 100,14 miljoen (tabel 1). Ruim 68 procent daarvan komt voor rekening van de dance-muziek. Dat is het resultaat van het onderzoek dat Perfect & More bv heeft uitgevoerd naar de exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek in 2011. Het gaat om jaarlijks onderzoek in opdracht van Buma Cultuur.

Het bedrag van € 100,14 miljoen verwijst naar de opbrengsten van de exploitatie van Nederlandse muziek in het buitenland na aftrek van gemaakte kosten maar inclusief salarissen, winst en belasting.

Rechten	<i>milj €</i>	%
	2011	%
Buma	10.10	10,09%
Stemra	3.73	3,72%
Sena	<u>1.59</u>	1,59%
Subtotaal	15.42	15,40%
Opnamen		
	2011	
Dance labels	4.39	4,38%
Majors	0.95	0,95%
Indies	2.15	2,15%
Buit. signings	<u>0.75</u>	0,75%
Subtotaal	8.24	8,23%
Optredens		
	2011	
Dance/EDM	64.13	64,04%
Overig	<u>12.35</u>	12,33%
Subtotaal	76.48	76,37%
Totaal	100.14	100%

Tabel 1: Overzicht van de waarde in miljoenen € en % door de Nederlandse muziekexport in 2011

Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek 2011

Van de Nederlandse muziekexport is ongeveer 15,4 procent afkomstig uit auteursrecht en naburige rechten (€ 15,42 miljoen), 8,23 procent komt van de exploitatie van opnamen van Nederlandse artiesten in het buitenland (€ 8,24 miljoen) en 76,37 procent van optredens van Nederlandse artiesten over de grens (€ 76,48 miljoen). Vergelijken we deze bedragen met het voorgaande jaar (tabel 13, 14 en 15) dan zien we behalve een totale stijging, een groei in de segmenten. Dat wil zeggen een enorme groei bij *optredens* en een lichte stijging bij *rechten* en *opnamen*.

Omdat het segment *optredens* explosief is gestegen, is er bij *rechten* en *opnamen* een procentuele daling te zien. Het aantal dance-optredens is wederom de grootste stijger, terwijl de categorie 'overig' een lichte stijging laat zien. Het segment optredens als geheel is sinds 2005 nog steeds substantieel aan het groeien.

De top drie van landen waar door het totale bestand van 728 acts het meest wordt opgetreden in 2011 is: #1 Verenigde Staten, #2 Duitsland, #3 België, gevolgd door Groot Brittannië, Spanje en Canada.

Bij de inkomsten van BUMA en Stemra is en blijft Duitsland de #1 met ruim 17% van de inkomsten. Op de tweede plaats gevolgd door België met ruim 16%, verder zijn Groot Brittannië (ruim 13%) en Frankrijk (ruim 11%) grotere spelers (zie tabel 10). Deze top 4 behield haar plaatsen, maar als vijfde is de Verenigde Staten (ruim 6%) in opkomst.

Vergelijkingen met exportcijfers van andere landen die onderzoek doen naar de exportwaarde van populaire muziek is niet mogelijk omdat daar andere methoden en definities worden gebruikt of omdat er in het geheel geen onderzoek naar wordt gedaan. Een vergelijking met andere kunstsectoren of andere exportindustrieën vallen buiten de scope van dit project.

In dit jaarlijkse onderzoek is gekozen voor het meten van de toegevoegde waarde die wordt gerealiseerd met de export van de muziek (rechten, opnamen en optredens). Hiermee wordt de exportwaarde van aan muziekexploitatie gerelateerde bedrijven niet meegerekend. In dit onderzoek gaat het om de direct gerelateerde zaken met betrekking tot de muziek.

Tijdens de uitvoering van de meting blijkt dat veel gegevens door partijen met moeite of maar deels worden verstrekt voor onderzoek. De informatie van instanties als BUMA, Stemra en SENA zijn wel exact en betrouwbaar. De exportwaarde van opnamen en optredens is minder betrouwbaar. De diverse sociale media bieden echter de kans om elke artiest nauwlettend gade te slaan wat betreft zijn muzikale activiteiten. Om die betrouwbaarheidsfactor te verkrijgen is een bijna dagelijkse waakzaamheid noodzakelijk. Dit alles leidt ertoe dat de genoemde waarden in dit rapport over 2011 van € 100,14 miljoen het karakter hebben van een goed gefundeerde schatting.

Het onderzoeksrapport behandelt iedere keer niet het afgelopen jaar maar het daaraan voorafgaande jaar. Er is gebleken dat er ten tijde van de presentatie al behoefte is aan een vergelijking met het afgelopen jaar, maar daarvan is op het gebied van *rechten* en *opnamen* op dat moment nog geen data voorhanden. Op het gebied van optredens kan er al wel een ruwe schatting gegeven worden van het aantal optredens (tabel 2). Hier is te zien dat de explosieve groei in optredens enigszins tot stilstand is gekomen, echter er is nog wel steeds een groei.

OPTREDENS	2012	2011	2010	2009	2008
880** registraties in 2012	10583				
728 registraties in 2011		10377			
506 registraties in 2010			8232		
373 registraties in 2009				5484	
280 registraties in 2008					3195

** onderzoek loopt nog

**Tabel 2: Schatting aantal optredens 2012
in vergelijking met het onderzoeksjaar en de drie voorgaande jaren**

1. OPDRACHT

1.1 Aanleiding

In 2006 verschijnt het TNO-rapport *Exportwaarde van Nederlandse populaire muziek over 2004* (publicatie mei 2006 Rutten & Hoogendoorn). Dit onderzoek, in opdracht van Buma Cultuur, krijgt voor 2005 geen vervolg. In 2007 vragen toenmalig onderzoeker Paul Rutten en Buma Cultuur aan Perfect & More bv om het onderzoek te continueren. Perfect & More bv richt in 2007 haar onderzoek naar de exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek op 2006 maar doet er tegelijk al het mogelijke aan om alsnog 2005 in kaart te brengen. Vanaf 2008 wordt steeds het voorgaande jaar onderzocht.

Omdat de onderzoeksgegevens pas een jaar na het onderzoeksjaar definitief zijn, maar er toch behoefte is om ook het zojuist afgesloten jaar te vergelijken, wordt vanaf onderzoeksjaar 2011 (over 2010) een schatting gegeven voor het zojuist beëindigde kalenderjaar (in dit rapport 2012 zie tabel 2) voor het segment *optredens*. Omdat een deel van de definitieve gegevens pas maanden later voor handen zijn, is een dergelijke schatting voor *rechten* en *opnames* door ons niet te maken.

Dit rapport is gepresenteerd op Eurosonic-Noorderslag op 12 januari 2013.

1.2 De opdrachtgever

Buma Cultuur bestaat sinds 1962 en houdt zich bezig met de ondersteuning en promotie van de Nederlandse lichte muziek in binnen- en buitenland. Daartoe wordt ze met name in staat gesteld door de auteursrechtorganisatie BUMA die in Nederland verantwoordelijk is voor incasso en repartitie van openbare uitvoeringsrechten. Buma Cultuur voert in samenwerking met partners in binnen- en buitenland een groot aantal projecten uit die Nederlandse muziek ten goede komen.

Een belangrijke component van de promotieactiviteiten van Buma Cultuur is gericht op het buitenland. Een succesvolle promotie van Nederlandse lichte muziek in het buitenland komt ten goede aan Nederlandse auteurs, uitgevers, uitvoerende artiesten en producenten. De belangrijkste financier is auteursrechtenorganisatie BUMA.

BUMA is verantwoordelijk voor de incasso en verdeling van openbare uitvoeringsrechten in Nederland en zorgt, door haar contacten en contracten met buitenlandse zusterorganisaties, dat Nederlandse rechthebbenden de vergoedingen ontvangen van het gebruik van hun werken in het buitenland.

1.3 Opdrachtformulering en onderzoeksdoelen

Probleemstelling:

Om meer zicht te krijgen op de context en uitgangssituatie van de buitenlandse promotieactiviteiten en op de resultaten er van en om haar beleid daarop te kunnen sturen, heeft Buma Cultuur behoefte aan betrouwbare informatie over de exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek die periodiek en continue wordt uitgevoerd.

Daarom neemt ze in 2005 het initiatief tot onderzoek naar de exportwaarde van Nederlandse popmuziek (over 2004). Toen door TNO, die een basis legt voor een periodiek te herhalen meting. Het vervolgonderzoek in de jaren daarna doet Perfect & More bv.

De uitgangspunten van Buma Cultuur zijn vooral muziekgecentreerd en zijn niet gericht op de spin-off effecten die vanuit de muziekeconomie gelden voor het bredere muziekindustriecluster en zelfs de rest van de economie.

Het onderzoek richt zich op alle vormen van exploitatie van de Nederlandse populaire muziek op de buitenlandse markt: rechten (auteursrechten en naburige rechten), opnamen en optredens.

Onderzoeksdoel:

Het in kaart brengen van de exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek over 2011.

Naast financiële waarde (economisch kapitaal) onderkent de Franse socioloog Pierre Bourdieu cultureel kapitaal en sociaal kapitaal waar hij later nog andere vormen van

Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek 2011

kapitaal aan toevoegt zoals symbolisch en linguïstisch kapitaal. In dit onderzoek beperken we ons tot het economische kapitaal (Pels 1992).

Centrale vraagstelling:

Wat is in financieel opzicht de waarde van de export van de Nederlandse populaire muziek over 2011?

Deelonderzoeksvragen:

1. Welke financiële waarde kan op het gebied van rechten worden vastgesteld?
2. Welke financiële waarde kan op het gebied van opnamen worden vastgesteld?
3. Welke financiële waarde kan op het gebied van optredens worden vastgesteld?

1.4 Afbakening:

In tijd: Elk jaar wordt onderzoek verricht naar het jaar er voor. In januari volgend op het onderzoeksjaar worden de resultaten gepresenteerd tijdens EuroSonic-Noorderslag Groningen. Over het onderzoeksjaar zelf wordt een schatting gegeven voor het segment *optredens*, die een jaar later samen met de segmenten *rechten* en *opnames* in zijn definitieve versie verschijnt.

In plaats: Er wordt gekeken naar de activiteiten door Nederlandse popartiesten over de gehele wereld. Deze wereldmarkt wordt geclusterd naar 5 *exportmarkten* te weten:

1. de Engelstalige markt (Verenigde Staten, Canada, Groot Brittannië, Ierland, Australië en Nieuw Zeeland),
2. de continentaal Europese markt,
3. de Latijns-Amerikaanse markt,
4. de Aziatische markt,
5. de Afrikaanse markt.

In bron (uitgangspunten):

Om de Nederlandse muziekexport in kaart te kunnen brengen, moeten allereerst criteria worden gesteld. Wat behoort tot Nederlands product als het om populaire muziek gaat? Met betrekking tot de exportwaarde van muziek zijn verschillende definities gangbaar. De keuze voor een bepaalde definitie heeft te maken met het gekozen perspectief. Vanuit het perspectief van auteursrechtenorganisaties is vaak vooral van belang dat het gaat om Nederlands auteursrecht. Vanuit Nederlandse muzikanten beschouwd, staat voorop dat het gaat om Nederlandse uitvoerende artiesten of in bredere zin, muzikanten die in de Nederlandse muziekpraktijk zijn geworteld. Binnen de muziekindustrie spreekt men van lokaal repertoire in de betekenis van 'local signings'. Dat kunnen vanuit Nederlands perspectief ook buitenlandse artiesten zijn die in Nederland onder contract staan.

- De criteria voor het *Nederlandse populaire muziekproduct* zijn voor dit rapport als volgt uitgewerkt:
 1. muziek (composities en teksten) die het werk is van componisten en tekstdichters met de Nederlandse nationaliteit,
 2. muziek die wordt uitgevoerd door muzikanten met de Nederlandse nationaliteit of muzikanten die zijn geworteld in de Nederlandse muziekpraktijk, ongeacht de nationaliteit van de rechthebbenden op de uitgevoerde composities,
 3. Nederland als land van vestiging van de uitgever (publisher),
 4. Nederland als land van vestiging van de producent van de opname (land van signing).

Wanneer Nederlandse muzikanten muziek van eigen hand uitvoeren vallen de criteria onder 1 en 2 in de praktijk vaak samen. Dat is niet het geval wanneer Nederlandse muzikanten composities van buitenlandse auteurs uitvoeren en wanneer buitenlandse muzikanten Nederlandse composities vertolken.

- *Populaire muziek*

Onder populaire muziek verstaat Buma Cultuur lichte muziek.

In dit onderzoek merken we daarbij de muziekgenres als in tabel 3 weergegeven aan.

- *Exportwaarde*

De exportwaarde verwijst naar de financiële opbrengsten van de exploitatie van Nederlandse muziek in het buitenland na aftrek van gemaakte kosten maar inclusief

Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek 2011

salarissen, winst en belasting. Het onderzoek is onder andere gebaseerd op gegevens van rechtenorganisaties en informatie van belangrijke bedrijven uit de Nederlandse en buitenlandse muziekbranche.

<i>Muziekstijlen populaire muziek</i>						
pop/rock	dance	pop.klassiek	Levenslied/feest/schlagers	HaFaBra	various/jazz/crossover/world	RTV
algemeen populair	algemeen dance	alg pop klassiek	levenslied/volksmuziek	Harmonie	algemeen pop jazz	commercials
country	house	instrumentaal	feestmuziek	Fanfare	instrumentaal	tunes
ballad/chanson	trance	ballroom	schlagers	Brass	wereldmuziek	jingles
nederlandstaig	techno	opera			overige	
palingsound	<i>hardcore</i>					
NL dialect	<i>hardstyle</i>					
instrumentaal	<i>electro</i>					
algemeen rock	<i>drum n bass</i>					
blues						
hardrock						
metal						
punk						
gothic						
alternative						
instrumentaal						
urban						
R&B						
soul						
hiphop						
instrumentaal						
rap						
reggae						
latin						

Een lied kan binnen een hoofdcategorie onder meerdere subs thuis horen.

Tabel 3: Genre-indeling populaire muziek¹

1.5 De opdrachtnemer

De eigen identiteit van de onderzoeker is nooit helemaal uit te schakelen en heeft dus invloed op het onderzoek. Om die reden geven we hier aan welke relevante bagage de onderzoekers in het licht van dit onderzoek meebrengen.

Perfect & More bv is opgericht in 2007 door beide onderzoekers. Het bedrijf beweegt zich in de radio- en muziekindustrie. Verschillende werkzaamheden die de oprichters in voorgaande jaren op persoonlijke titel uitvoerden, vallen nu in de besloten vennootschap. Onderzoek is één van de divisies van Perfect & More bv.

S.L. Kroeske (Sieb) is al jaren werkzaam in zowel de muziek- als radiobranche (Radio Veronica, Veronicablad, Stichting Nederlandse Top 40, Ariola Benelux/BMG, Stichting Mega Top 50, Mega Media, Zilveren Harpen jury).

Sieb is onder andere:

- docent radiomanagement en begeleider/examinator afstudeeronderzoek muziek en radio bij de hbo-opleiding Media & Entertainment Management, Inholland - Haarlem,
- gastdocent bij diverse instellingen voor radiomanagement, muziekmanagement en hitlijsten,
- marktonderzoeker in de radio- en muziekbranche bij Perfect & More.
- mede-initiatiefnemer/-organisator van De Radiodag
- initiatiefnemer en organisator Glazen StudentenBus
- auteur van het eerste boek *Hitdossier* (1976) en auteur van de boeken *Basisboek Muziekmanagement* (2007) en *Radiomanagement* (2008).

¹ Hoofdcategorieën volgens indeling BUMA/Stemra + (cursief onder dance) aanvulling Perfect&More

Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek 2011

J.M. Fictoor (Joke), is van 1989 -1997 audiovisueel-programmamaker, daarna medeoprichter van de eerste hbo-opleiding Media & Entertainment Management Inholland Haarlem en later research fellow bij het lectoraat Media & Entertainment Management. Van 2009 tot 2012 promovenda popmuziek bij de Universiteit Leiden (faculteit Geesteswetenschappen) in samenwerking met het lectoraat Media, Cultuur & Burgerschap van Inholland Diemen.

Joke is onder andere:

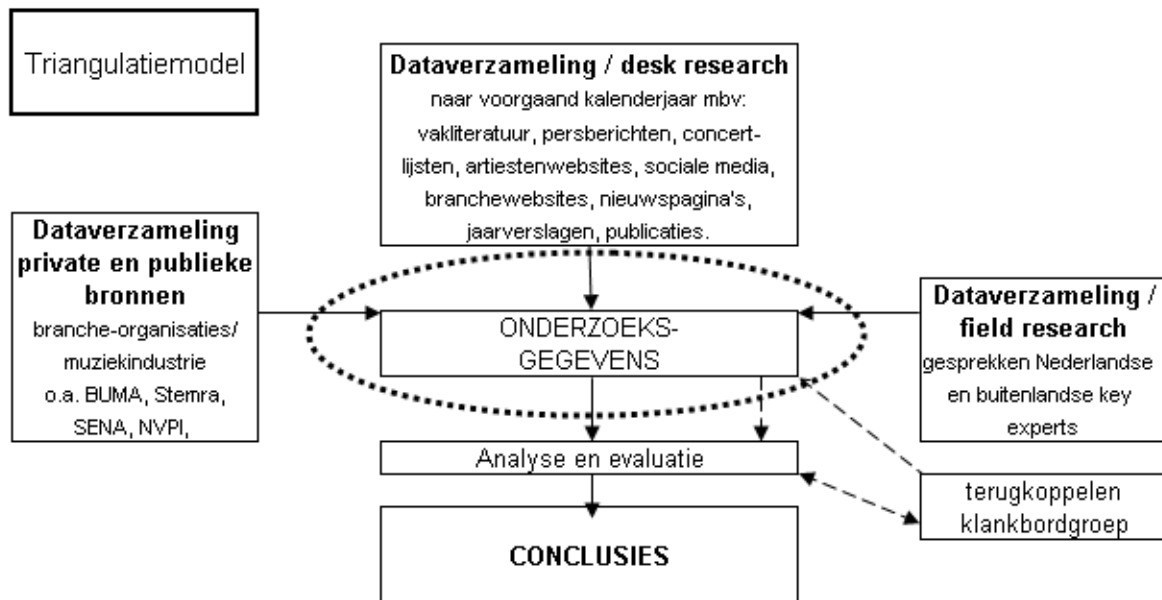
- secretaris examencommissie en begeleider/examinator afstudeeronderzoek bij de hbo-opleiding Media & Entertainment Management Inholland Haarlem,
- onderzoeker bij Perfect & More en bij de Universiteit Leiden (promovenda),
- auteur van de boeken *Televisiemaken: van idee tot programmaformat* (2006, 2^e druk 2010), *Basisboek Muziekmanagement* (2007), *Televisiemaken: van programmaformat tot uitzending* (2007), *Radiomanagement* (2008).

1.6 Methodologie

Om inzicht te krijgen in de kennis die nodig is om de doelstelling te bereiken, moet de probleemsituatie worden geanalyseerd aan de hand van een conceptueel model. Dit model geeft:

- de grenzen van het onderzoeksmodel,
- de selectie van de variabelen,
- de relaties tussen deze segmenten.

In het conceptueel model laten de onderzoekers zien welke variabelen voor het onderzoek relevant zijn.

Tabel 4: conceptueel model

Validiteit

Voor de controleerbaarheid van het onderzoek is gebruik gemaakt van datatriangulatie en member checks:

- Datatriangulatie:

Er worden meerdere databronnen gebruikt:

1. Desk research
2. Overleg met experts
3. Private en publieke bronnen:

* *Statistieken bij branche- en koepelorganisaties*

Door verschillende brancheorganisaties worden statistieken verzameld die een licht kunnen werpen op de vraag die in het beoogde onderzoek centraal staat.

Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek 2011

Daarbij gaat het voornamelijk om de NVPI (de brancheorganisatie van de Nederlandse entertainmentsector), BUMA/Stemra (de Nederlandse organisaties verantwoordelijk voor incasso en repartitie auteursrechten met betrekking tot openbare uitvoering en mechanische reproductie voor haar aangeslotenen in Nederland en internationaal) en SENA (de Nederlandse organisatie verantwoordelijk voor naburige rechten voor wat betreft de openbare uitvoering voor haar aangeslotenen in Nederland en internationaal).

* *Gegevens van representatieve bedrijven in de sector*

Een andere mogelijkheid die in dit onderzoek wordt gebruikt, is gegevensverzameling direct bij de bron, de bedrijven en instellingen die de rechten bezitten op de muziek die internationaal wordt geëxploiteerd en die daarmee een direct zicht hebben op de gerealiseerde revenuen. Met behulp van deze triangulatie kan worden geverifieerd of de onderzoeksgegevens op correcte wijze zijn vastgesteld. Het moet leiden tot convergentie, de conclusies moeten in dezelfde richting wijzen.

- Member checks

De interpretaties en onderzoeksbevindingen worden besproken met deskundigen (klankbordgroep); vertegenwoordigers van het werkveld. Deze klankbordgroep komt niet plenair bij elkaar, maar dient de onderzoekers op verzoek van advies. Het profiel van deze klankbordgroep is als volgt:

- Vertegenwoordiging van BUMA, Stemra en SENA;
- Vertegenwoordiging van de muziekproducenten van opnames en geluidsdragers, (NVPI, majors en independents);
- Vertegenwoordiging van auteurs en muziekuitgevers;
- Vertegenwoordiging van uitvoerend muzikanten.

2. ONDERZOEK

2.1 Export van de Nederlandse populaire muziek

In onderzoeken naar het economische belang van de Nederlandse populaire muziek gaat de aandacht veelal uit naar de economische betekenis van de exploitatie op de nationale markt. Een goede 'performance' op de thuismarkt is immers van groot belang voor componisten en uitvoerend muzikanten, uitgevers van muziek en producenten en exploitanten van opnamen en de muziekmaatschappijen. Echter ook een succesvolle exploitatie in het buitenland is van groot belang voor de opbouw van een gezonde, op continuïteit gestoelde muziekindustrie. Muziek die louter op de nationale markt kan worden verkocht, krijgt te maken met een exploitatieplafond. Om voldoende inkomsten te genereren voor een gezonde winstpositie en om de noodzakelijke budgetten voor nieuwe producties vrij te kunnen maken, is het voor de muziekindustrie een steeds grotere noodzaak om ook in het buitenland succes te boeken.

De meest exacte cijfers hebben betrekking op rechten en royalties. Die cijfers staan vrijwel gelijk aan de gerealiseerde waarde, er hoeven nauwelijks tot geen kosten op in mindering te worden gebracht. De cijfers over de exploitatieopbrengsten van opnamen en optredens in het buitenland zijn een gefundeerde schatting. De waarde die in dit onderzoek voor die onderdelen is bepaald, is gebaseerd op een groot doch niet compleet aantal informatiebronnen. Echter op basis van de ervaring van het onderzoek sinds 2004 plus het netwerk van de onderzoekers worden veel exacte data verkregen. Uit overleg met verschillende partijen blijkt wel dat men bereid is om mee te werken, de tijdfactor (het op tijd aanleveren van data), en het vertrouwen spelen hierbij een rol. We zijn daarom blij dat verschillende partijen bereid zijn om informatie af te staan. Waardoor we toch gedetailleerde resultaten kunnen vastleggen.

De waarde van de popmuziekexport in dit onderzoek is gebaseerd op de gerealiseerde waarde van auteursrechten (openbaarmaking/uitvoeringsrechten en verveelvoudiging/mechanische rechten), naburige rechten (openbaarmaking en verveelvoudiging), artiestenroyalties, producentenroyalties, geluidsdragers (fysiek/digitaal) en optredens.

Het belang van export en exploitatie

Om voldoende inkomsten te genereren voor een gezonde winstpositie en om de noodzakelijke budgetten voor nieuwe producties vrij te kunnen maken, is het voor de muziekindustrie van groot belang om ook in het buitenland succes te boeken. Het opbouwen van succes in het buitenland wordt voor een Nederlandse artiest/groep van steeds meer belang om te overleven. Vooral omdat binnen de muziekindustrie de kansen minder groot zijn vanwege het teruglopende volume van de muziekmarkt door fysieke verkopen. Wanneer een Nederlandse artiest in eigen land succesvol is, wordt de grondslag voor exploitatie in het buitenland groter. Dat is echter geen wet van Meden en Perzen. Zeker binnen de dance-wereld kan een Nederlandse dj soms zelfs makkelijker iets in het buitenland opbouwen dan in eigen land. Veel dj's zitten in Verenigde Staten met het probleem van copyrights en betalingen, dus hebben ze vaak een van tevoren gecleard muziekprogramma.

Voorafgaand aan een succesvolle exploitatie in het buitenland is promotie noodzakelijk. Vooral jonge (onervaren) artiesten en groepen met nog onvoldoende brede basis (steun), hebben support nodig buiten de vaste waarde in eigen land.

Inkomstenbronnen

De verkoop van singles, albums en dvd's in het buitenland levert de artiest/groep artiestenroyalties op. Daarnaast ontvangen de auteurs van de composities, die op de verkochte geluidsdragers zijn opgenomen, inkomsten op basis van hun auteursrecht. Wanneer de opnamen op de buitenlandse radio of televisie te horen of te zien zijn of via

Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek 2011

internet worden gestreamed, ontvangen ze eveneens vergoedingen. De verkoop van geluidsdragers en downloads in het buitenland zorgt voor een inkomstenstroom naar Nederland.

Verder wordt het talent geëxploiteerd door het geven van optredens. Deze inkomsten bestaan uit gages en rechten op composities die live worden vertolkt tijdens de buitenlandse optredens.

Daarnaast zorgen de inkomsten uit verkopen van merchandise in het buitenland voor een inkomstenstroom. Fans van groepen/artiesten willen graag in het bezit komen van merchandise van hun idool. Bezoekers van een evenement willen met de aanschaf van merchandise laten zien dat ze er bij waren.

Exportmogelijkheden

Op verschillende manieren kan een basis in het buitenland worden gelegd. Voor de popartiest/groep is optreden in zalen vaak een eerste vereiste. Het deelnemen aan sociale netwerken, zoals YouTube, Facebook, Twitter, Spotify, MySpace, Last FM, LinkedIn, SoundCloud en Google+ zorgt ervoor dat de artiest internationaal fans kan bereiken. In eerste instantie zijn de optredens (cultureel kapitaal) een enorme investering, met als doel 'werken aan bekendheid' (sociaal kapitaal), voordat er maar enigszins sprake kan zijn van terugverdienen (economisch kapitaal).

Voor de (club-)dj's is het van steeds groter belang om samenwerkingen aan te gaan die de dj zowel als de producer, (re)mixer, songwriter neerzetten. Hierdoor wordt het netwerk veel groter en de kans op succes aanzienlijk uitgebreid en met als gevolg extra optredens. De Nederlandse dance staat in hoog aanzien. Ook de slimme zetten om door de vlagdragers van de dance-scene nieuwe talenten in het buitenland een kans te geven, zorgt voor een uitstekende basis van meer succes. Onder vlagdragers verstaan we zowel dj's, hun bedrijven, organisaties zoals Buma Cultuur (Amsterdam Dance Event) en andere bedrijven in de dance scene.

Wanneer een artiest de buitenlandse markt wil betreden, dient hij zich te onderscheiden van de al aanwezige 'concurrentie'. Meestal is via de lokale media wel enige vorm van aandacht te krijgen, maar ook hierbij speelt de eventueel lokale concurrentie een rol. Net als in andere creatieve industrieën is niets zeker en dient er rekening te worden gehouden met het feit dat succes beperkt en onvoorspelbaar is.

De exportmogelijkheden van de Nederlandse populaire muziek zijn minder groot dan van grotere economieën zoals de Verenigde Staten, Canada en Groot-Brittannië. Het succes van de Nederlandse dance-scene geeft aan dat er veel mogelijkheden zijn.

Bij optredens in het buitenland moet niet uit het oog worden verloren dat het in sommige situaties niet gaat om het aanboren van een nieuwe markt, maar om het entertainen van Nederlanders die in het buitenland zijn. Bijvoorbeeld militairen, Nederlanders die voor langere tijd werken in het buitenland en andere expats en vakantiegasten. Deze optredens zijn wel meegenomen in dit onderzoek, maar zijn qua sociaal en cultureel kapitaal niet van even grote betekenis voor de exportwaarde als optredens voor buitenlands publiek.

Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek 2011

TOP 50 MEEST OPTREDENS NL ACTS IN BUITENLAND					
2011	2010	2009	artiest	2011	2010
1	2	42	CHUCKIE	202	146
2	3	1	TIESTO	186	145
3	6	nw	AFROJACK	175	123
4	1	7	LAIDBACK LUKE	151	149
5	23	nw	HARDWELL	133	67
6	18	nw	DASH BERLIN	121	79
7	4	6	FEDDE LE GRAND	113	126
8	9	45	SIDNEY SAMSON	113	104
9	13	8	SANDER VAN DOORN	113	90
10	nw	x	R3HAB	112	17
11	15	nw	BINGO PLAYERS	110	87
12	8	2	ARMIN VAN BUUREN	109	106
13	5	3	FERRY CORSTEN	104	125
14	7	9	SANDER KLEINENBERG	100	114
15	10	47	BART B MORE	100	99
16	12	29	JORIS VOORN	96	96
17	84	x	NICKY ROMERO	91	28
18	33	10	NO TURNING BACK	87	53
19	48	nw	SUNNERY JAMES & RYAN MARCIAN	87	40
20	19	5	ANDRE RIEU	86	78
21	28	25	ANTILLECTUAL	84	60
22	14	27	MARCO V	80	87
23	17	11	SHOWTEK	74	79
24	20	nw	BLACK ATLANTIC	72	78
25	nw	x	AMBUSH MC	69	8
26	22	15	RICHARD DURAND	68	75
27	44	nw	HEADHUNTERZ	67	43
28	nw	x	JOCHEN MILLER	66	21
29	80	x	W&W	64	29
30	25	36	SIED VAN RIEL	63	62
31	45	nw	QUINTINO	63	43
32	74	x	ALL FOR NOTHING	60	30
33	27	24	EX, THE	55	60
34	51	x	D-BLOCK & S-TE-FAN	55	38
35	16	12	BLACK SUN EMPIRE	54	83
36	nw	x	FREDDY F *	51	50
37	37	nw	PSYKO PUNKZ	51	47
38	41	41	ANOTHER NICE MESS/DJ MARCELLE	51	45
39	nw	x	DJ IRWAN	51	3
40	35	22	DJ RICO *	50	50
41	52	x	MISS NINE	50	38
42	59	50	ENDYMION	50	36
43	nw	x	BASSJACKERS	50	9
44	opn	x	WITHIN TEMPTATION	50	0
45	46	nw	2000andOne	49	42
46	31	nw	FUNKERMAN	48	56
47	47	nw	BRENNAN HEART	48	42
48	55	x	NOISECONTROLLERS	46	37
49	91	30	APERS	46	26
50	92	34	ZEA	46	26

* resident dj in club

Tabel 5: de hoogste vijftig Nederlandse acts met aantal optredens in het buitenland 2011

Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek 2011

De in tabel 5 gepubliceerde top 50 is gebaseerd op een lijst van 728 optredende Nederlandse acts in het buitenland over 2011. Opvallend in de tabel is dat zich op de eerste 17 plaatsen, ALLEEN dance-acts bevinden. Kijken we naar de hoogste 25 acts dan zijn 21 daarvan, evenals vorig jaar, dance-acts. Dat is 84%. Het gaat bij al deze 25 acts om meer dan 68 optredens tot meer dan 200 optredens in dit ene jaar. In het algemeen kan gesteld worden dat acts veel meer zijn gaan optreden in het buitenland.

André Rieu is in 2011 (na zijn ziekte in 2010) weer langzaam begonnen met optredens in het buitenland. Zijn positie in 2010 en 2011 is sterk beïnvloed door zijn ziek zijn.

Qua dance:

- heeft Chuckie zich naar de eerste plaats gewerkt
- blijft Tiësto een topper
- is Hardwell de grootste stijger
- is R3HAB de verrassendste binnenkomer
- is Ambush MC de tweede verrassing mede dankzij zijn support als MC bij R3hab

Qua overige genres:

- staat de hardcore-punk van No Turning Back het hoogst genoteerd
- is André Rieu zich aan het herstellen
- klimt punkrock-band Antillectual gestaag omhoog
- blijft indie-pop band Black Atlantic bij de top 25 meest optredende artiesten
- Within Temptation (rock) is terug in de Top 50 na 2 jaar rust

Let wel: dat een act hoog in deze lijst staat, betekent dat deze de meeste optredens had, maar niet dat deze het meeste geld heeft verdiend. De investering van een (pop)rockact is vele malen groter dan die van een dance-dj. Hierbij is Within Temptation een voorbeeld van een band die na jaren hard werken nu eindelijk die investering terugzien in merendeels uitverkochte zalen.

2.1.1 De Nederlandse dance export

Kijken we naar de top 50 van meest optredende artiesten van dit exportonderzoek (tabel 5) dan behoren Chuckie, Tiësto, Afrojack, Laidback Luke, Hardwell, Dash Berlin, Fedde le Grand, Sidney Samson, Sander van Doorn, R3HAB, Bingo Players, Armin van Buuren, Ferry Corsten, Sander Kleinenberg, Bart B More, Joris Voorn, Nicky Romero, Marco V, Ambush MC, tot de top van dance dj's. In de lijst kunnen we zien wie de opkomende talenten zijn: R3HAB, Nicky Romero, Sunnery James & Ryan Marciano, Ambush MC, Jochen Miller, W&W, Quintino.

Hardstyle en hardcore zijn een populaire (en een stabiele) factor met o.a. Showtek, Headhunterz, D-Block & S-Te-Fan, Psyko Punkz, Endymion, Brennan Heart, Noisecontrollers. Jaarlijks zijn er vaste populaire evenementen in Duitsland, België, Italië Zwitserland en Spanje waar veel Nederlandse hardcore- en hardstyle-artiesten optreden.

Vooraf in de Verenigde Staten worden de door Nederland aangevoerde muziekstijlen house, trance, electro, disco, techno, hardstyle omschreven als European Dance Music (EDM).

Jaarlijks is de verkiezing van de belangrijkste (dance)dj een terugkerend fenomeen (zie tabel 6). Voor veel dj's is een hoge notering in de *DJ Mag Top 100* een goede businessgarantie, dat wil zeggen: veel (meer) optredens overal in de wereld. Nederlandse dj's spelen in deze categorie een toonaangevende rol. Al vele jaren staan zij hoog of het allerhoogst genoteerd.

De top tien uit de *DJ Mag Top 100* van 2011 is te zien in tabel 6 alsmede de plaatsen van andere Nederlandse dj's. Ter vergelijking is voor de Nederlandse dj's aangegeven waar ze in 2010 vandaan komen.

In de Top 10 van 2011 is Nederland op vier Nederlandse dj's blijven staan. Armin van Buuren is een plaats gedaald en Tiësto blijft stevig in het zadel zitten, Afrojack en Dash Berlin zijn de top 10 binnengekomen. Ferry Corsten en Sander van Doorn zijn buiten de top 10 terecht gekomen. In totaal staan er in 2011 drieëntwintig Nederlandse dj's in *DJ*

Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek 2011

Mag Top 100. Dat zijn er drie meer dan het voorgaande jaar. En dat wil zeggen dat in 2011 bijna een kwart van de *DJ Mag Top 100* uit Nederlandse acts bestaat. Ter vergelijking: in 2009 stonden er 15 Nederlandse DJ's in de *DJ Mag Top 100*. Let wel: dit gaat om gegevens over 2011, terwijl de *DJ Mag Top 100* van 2012 een nog steviger positie geeft van de Nederlandse dj's, met Armin van Buuren weer op #1. Voor een vergelijking van de *DJ Mag Top 100* met de *DEEJAYZ Top 100* verwijzen we naar tabel 19 in de bijlage. De *DEEJAYZ Top 100* lijst is een weergave van de populariteit via de social media.

2011	2010		
1	2	David Guetta	
2	1	Armin van Buuren	nl
3	3	Tiesto	nl
4	4	Deadmau5	
5	5	Above & Beyond	
6	39	Avicii	
7	19	Afrojack	nl
8	15	Dash Berlin	nl
9	8	Markus Schulz	
10	23	Swedish House Mafia	
2011	2010		
2	1	Armin van Buuren	nl
3	3	Tiesto	nl
7	19	Afrojack	nl
8	15	Dash Berlin	nl
14	21	Fedde Le Grand	nl
16	12	Sander van Doorn	nl
17	36	Headhunterz	nl
18	9	Ferry Corsten	nl
20	17	Laidback Luke	nl
24	nw	Hardwell	nl
32	37	Chuckie	nl
35	90	Noisecontrollers	nl
36	71	W&W	nl
39	nw	Angerfist	nl
40	73	D-Block & S-Te-Fan	nl
58	91	Showtek	nl
59	54	Richard Durand	nl
78	nw	Psyko Punkz	nl
80	nw	Wildstylez	nl
92	nw	Sidney Samson	nl
95	63	Marcel Woods	nl
98	nw	Brennan Heart	nl
99	68	Leon Bolier	nl

Tabel 6: Top tien uit de *DJ Mag Top 100* 2011 + andere Nederlandse dj's in de *Top 100*²

² Bron: djmag.com 2011 en 2012

2.1.2 De Nederlandse populair klassieke export

De Nederlandse populaire klassieke muziek, een genre waar Nederland in het buitenland om bekend staat, wordt vertegenwoordigd door slechts 1 man en zijn orkest: André Rieu. En dat al jaren lang. In 2010 raakte André Rieu door overbelasting ziek. Dit heeft voor 2010 en 2011 consequenties gehad voor het aantal concerten dat hij kon geven. In 2011 geeft André Rieu zijn eerste (7) concerten in Zuid Afrika en worden de eerste stappen richting Zuid-Amerika gezet met 7 concerten in Mexico. In het najaar van 2011 volgt een Noord Amerika tournee van 21 concerten.

2.1.3 De Nederlandse metal-punk-rock export

De Nederlandse (hard)rock-punk-metalbands die zich in de relatief kleine club scene manifesteren in het buitenland zijn: No Turning Back (hardcore, rock), Antillectual (punk, rock), All for Nothing (hardcore, rock), The Ex (punk, rock), Noisecontrollers (hardcore, hardstyle), Apers (punk, rock), Zea (punk, rock), Textures (punk, rock).

2.1.4 Export van Nederlandse muziek in overige genres

In de top 50 van meest optredende artiesten in het buitenland zien we Black Atlantic (indie pop rock), Black Sun Empire (drum n bass), Within Temptation (rock). Met name de laatste band Within Temptation profiteert van haar jarenlange investering in het live-circuit. Na twee jaar nauwelijks, geen optredens (2009, 2010) is de band in de tweede helft van 2011 terug met én een nieuw album ('The Unforgiving') én een uitgebreide tour met uitverkochte zalen onder andere in België, VS, Frankrijk, Zwitserland, Polen, Zweden, Noorwegen, Luxemburg, Groot Brittannië, Duitsland en Finland. Ook zijn er 3 optredens in Rusland (Sint Petersburg en Moscow). De groep staat op verschillende belangrijke buitenlandse festivals, waaronder Sziget, Pukkelpop. Het album 'The Unforgiving' haalt chartposities in België, Duitsland, Zwitserland, Oostenrijk, Frankrijk, Spanje, Portugal, Zweden, Noorwegen, Finland, Denemarken, Mexico en Australië.

Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek 2011

2.2 Marktwerking:

Nederlandse reisorganisaties bepalen voor de jeugd van te voren welke hotspots er in de zomer de voorkeur krijgen. Voorbeeld; Kreta was hot, maar de kosten vlogen omhoog, minder boekingen, dus minder publiek. In 2011 was Bulgarije hot (zoals Slanchev Bryag), evenals in Spanje: Lloret de Mar, Blanes, Salou, Mallorca, en Turkije onder andere Marmaris, Alanya. In Griekenland blijft Chersonissos in 2011 populair. Daar treden dan ook veel Nederlandse dj's op.

Dat Ibiza hét party-eiland van de wereld is, heeft vooral te maken met de grote hoeveelheid bekende clubs die op het eiland te vinden zijn. De zeven grootste en bekendste clubs van Ibiza zijn: Amnesia, Eden, Es Paradis, Pacha, Privilege en Space. Deze clubs hebben dagelijks programma's met veelal wereldberoemde dj's van Armin van Buuren, Tiësto tot David Guetta. Ook is er ruimte voor nieuwer talent die de avonden aanvullen bij het topprogramma. Veel Nederlandse dj's profiteren van deze hotspots en hun boekingskantoren zitten er altijd bovenop.

De landen waar de meeste optredens plaatsvinden zijn terug te vinden in tabel 11 en 12

Langzaam maar zeker zien we nieuwe markten en mogelijkheden voor EDM openbreken, was er vanaf 2009 de ruimte voor met name de Nederlandse dance muziek in de Verenigde Staten, vanaf 2011 zien we de opkomende markten als Brazilië, Mexico, Turkije, Rusland, China, India en Indonesië zich openstellen voor de Nederlandse dance.

Tabel 7: Opkomende markten³

³ en.wikipedia.org/wiki/Emerging_markets; geraadpleegd december 2012

Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek 2011

Wanneer we de Top 50 acts uitsplitsen naar de criteria Nederlandse muziek (tabel 8) en muziekexportmarkt (tabel 9) krijg je de volgende twee tabellen te zien:

- **Nederlandse nationaliteit van de componist/tekstdichter:**
Chuckie, Tiësto, Afrojack, Laidback Luke, Hardwell, Fedde Le Grand, Sidney Samson, Sander van Doorn, Bingo Players, Armin van Buuren, Ferry Corsten, Bart B More, Nicky Romero, No Turning Back, Sunnery James & Ryan Marciano, Antillectual, Showtek, Black Atlantic, Headhunterz, Jochen Miller, W&W, Sied van Riel, All For Nothing, The Ex, Bassjackers, Within Temptation, Funkerman, Brennan Heart, Noisecontrollers, Apers, Zea.
- **Nederlandse nationaliteit van de uitvoerende:**
Chuckie, Tiësto, Afrojack, Laidback Luke, Hardwell, Dash Berlin, Fedde Le Grand, Sidney Samson, Sander van Doorn, R3hab, Bingo Players, Armin van Buuren, Ferry Corsten, Sander Kleinenberg, Bart B More, Joris Voorn, Nicky Romero, No Turning Back, Sunnery James & Ryan Marciano, Andre Rieu, Antillectual, Marco V, Showtek, Black Atlantic, Ambush MC, Richard Durand, Headhunterz, Jochen Miller, W&W, Sied van Riel, Quintino, All For Nothing, The Ex, D-Block & S-Te-Fan, Black Sun Empire, Psyko Punkz, DJ Irwan, Endymion, Bassjackers, Within Temptation, 2000andOne, Funkerman, Brennan Heart, Noisecontrollers, Apers, Zea.
- **Nederland als land van vestiging van de uitgever (publisher):**
Chuckie, Tiësto, Afrojack, Laidback Luke, Hardwell, Dash Berlin, Fedde Le Grand, Sidney Samson, Sander van Doorn, R3hab, Bingo Players, Armin van Buuren, Ferry Corsten, Sander Kleinenberg, Bart B More, Joris Voorn, Nicky Romero, No Turning Back, Sunnery James & Ryan Marciano, Antillectual, Marco V, Showtek, Black Atlantic, Richard Durand, Headhunterz, Jochen Miller, W&W, Sied van Riel, Quintino, All For Nothing, The Ex, D-Block & S-Te-Fan, Black Sun Empire, Psyko Punkz, Endymion, Bassjackers, Within Temptation, 2000andOne, Funkerman, Brennan Heart, Noisecontrollers, Apers, Zea
- **Nederland als land van vestiging van de producent van de opname (land van signing):**
Chuckie, Tiësto, Afrojack, Laidback Luke, Hardwell, Dash Berlin, Fedde Le Grand, Sidney Samson, Sander van Doorn, R3hab, Bingo Players, Armin van Buuren, Ferry Corsten, Sander Kleinenberg, Bart B More, Joris Voorn, Nicky Romero, No Turning Back, Sunnery James & Ryan Marciano, Antillectual, Marco V, Showtek, Black Atlantic, Richard Durand, Headhunterz, Jochen Miller, W&W, Sied van Riel, Quintino, All For Nothing, The Ex, D-Block & S-Te-Fan, Black Sun Empire, Psyko Punkz, Endymion, Bassjackers, Within Temptation, 2000andOne, Funkerman, Brennan Heart, Noisecontrollers, Apers, Zea

Tabel 8: Top 50 acts uitgesplitst naar de criteria voor de Nederlandse populaire muziekproduct.

Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek 2011

- **De Engelstalige markt** (Anglo-Amerikaanse markt) - Verenigde Staten, Canada, Groot Brittannië, Ierland, Australië, Nieuw Zeeland:
Chuckie, Tiësto, Afrojack, Laidback Luke, Hardwell, Dash Berlin, Fedde Le Grand, Sidney Samson, Sander van Doorn, R3hab, Bingo Players, Armin van Buuren, Ferry Corsten, Sander Kleinenberg, Bart B More, Joris Voorn, Nicky Romero, No Turning Back, Sunnery James & Ryan Marciano, Andre Rieu, Antillectual, Marco V, Showtek, Black Atlantic, Ambush MC, Richard Durand, Headhunterz, Jochen Miller, W&W, Sied van Riel, Quintino, All For Nothing, The Ex, D-Block & S-Te-Fan, Black Sun Empire, Psyko Punkz, DJ Irwan, Miss Nine, Endymion, Bassjackers, Within Temptation, 2000andOne, Funkerman, Brennan Heart, Noisecontrollers, Apers, Zea.
- **De continentale Europese markt:**
Chuckie, Tiësto, Afrojack, Laidback Luke, Hardwell, Dash Berlin, Fedde Le Grand, Sidney Samson, Sander van Doorn, R3hab, Bingo Players, Armin van Buuren, Ferry Corsten, Sander Kleinenberg, Bart B More, Joris Voorn, Nicky Romero, No Turning Back, Sunnery James & Ryan Marciano, Andre Rieu, Antillectual, Marco V, Showtek, Black Atlantic, Ambush MC, Richard Durand, Headhunterz, Jochen Miller, W&W, Sied van Riel, Quintino, All For Nothing, The Ex, D-Block & S-Te-Fan, Black Sun Empire, Psyko Punkz, DJ Irwan, Miss Nine, Endymion, Bassjackers, Within Temptation, 2000andOne, Funkerman, Brennan Heart, Noisecontrollers, Apers, Zea.
- **De Latijns-Amerikaanse markt:**
Chuckie, Tiësto, Afrojack, Laidback Luke, Hardwell, Dash Berlin, Fedde Le Grand, Sidney Samson, Sander van Doorn, Bingo Players, Armin van Buuren, Ferry Corsten, Sander Kleinenberg, Joris Voorn, Sunnery James & Ryan Marciano, André Rieu, Marco V, Ambush MC, Jochen Miller, W&W, Sied van Riel, Quintino, DJ Irwan, Miss Nine, 2000andOne, Funkerman.
- **De Aziatische markt:**
Chuckie, Tiësto, Afrojack, Laidback Luke, Hardwell, Dash Berlin, Fedde Le Grand, Sidney Samson, Sander van Doorn, R3hab, Bingo Players, Armin van Buuren, Ferry Corsten, Sander Kleinenberg, Bart B More, Joris Voorn, Nicky Romero, No Turning Back, Andre Rieu, Showtek, Black Atlantic, Ambush MC, Richard Durand, Headhunterz, Jochen Miller, W&W, Sied van Riel, Quintino, D-Block & S-Te-Fan, Black Sun Empire, Psyko Punkz, DJ Irwan, Miss Nine, Endymion, Bassjackers, 2000andOne, Funkerman, Brennan Heart, Noisecontrollers.
- **De Afrikaanse markt:**
Chuckie, Tiësto, Afrojack, Laidback Luke, Hardwell, Dash Berlin, Fedde Le Grand, R3hab, Bingo Players, Armin van Buuren, Ferry Corsten, Sander Kleinenberg, Joris Voorn, Nicky Romero, Sunnery James & Ryan Marciano, André Rieu, Marco V, Ambush MC, W&W, Sied van Riel, The Ex, Zea.

Tabel 9: Top 50 acts uitgesplitst naar muziekexportmarkt

Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek 2011

2.3 BUMA/Stemra

Foreign Income 2011		2011	2010	2009
Per country		in %		
GERMANY		17.3%	17,8%	17.9%
BELGIUM		16.4%	14,5%	16.2%
UNITED KINGDOM		13.6%	11,6%	11.1%
FRANCE		11.4%	10,5%	8.8%
USA		6.1%	5,1%	4.7%
AUSTRALIA		3.8%	4,1%	4.0%
JAPAN		3.4%	3,6%	4.4%
ITALY		2.8%	4,0%	2.8%
SWITZERLAND		2.8%	3,1%	4.4%
POLAND		2.7%	4,2%	4.9%
AUSTRIA		2.4%	2,5%	
SPAIN		2.0%	4,3%	1.7%
DENMARK		1.7%	1,3%	
SWEDEN		1.5%	1,5%	
CANADA		1.3%	1,0%	
SCANDINAVIA/BALTIC STATES		1.1%	1,1%	
HUNGARY		1.0%	0,5%	
ROMENIA		1.0%		
SOUTH AFRICA		0.9%		
NORWAY		0.8%	0,7%	
BRASIL		0.7%		
FINLAND		0.7%	0,8%	
IRELAND, REPUBLIC OF		0.5%	0,6%	
GREECE		0.5%	0,7%	
RUSSIA		0.5%	0,8%	
VARIOUS		3.0%	4,5%	

Per region		2011	2010
Per region		in %	in %
WEST&SOUTH EUROPE		69.7%	69,5%
ASIA/AUSTRALIA		7.6%	8,0%
USA/CANADA		7.4%	6,0%
SCANDINAVIA/BALTIC STATES		5.9%	5,7%
EASTERN EUROPE		5.8%	6,9%
SOUTH&MID AMERICA/CARIBBEAN		1.4%	1,6%
AFRICA & MIDDLE EAST		1.1%	0,9%
THE BALKAN		1.0%	1,5%

bron: buma-stemra

Tabel 10: Landenaandeel op basis van de BUMA/Stemra-cijfers⁴

⁴ Tabellen van BUMA/Stemra

Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek 2011

Bij de inkomsten van BUMA en Stemra is en blijft Duitsland de #1 met ruim 17% van de inkomsten. Op de tweede plaats gevolgd door België met ruim 16%. De inkomsten uit Groot Brittannië, en Frankrijk zijn eveneens substantieel. De Verenigde Staten laten een gestage groei zien. De continentale Europese markt blijft de grootste exportmarkt. Gevolgd door de Engelstalige markt en een klein stukje Aziatische markt. In de Afrikaanse en Latijns-Amerikaanse markt neemt Nederland nog geen noemenswaardige plaats in.

Totaal BUMA/Stemra 2011 buitenland, voor alleen NL rechthebbenden, was € 13.832.024. Dit is ongeveer € 1.420.700 meer (+11%) ten opzichte van 2010. Voornaamste redenen voor de stijging t.o.v. 2010 zijn het werk van Nederlandse dj's, jingle- & tunes-makers, muziek in commercials en diverse hits waaronder Caro Emerald (*Night Like This* + album) en Afrojack (*Take Over Control & Give Me Everything*), als ook het aandeel van Giorgio Tuinfort in diverse internationale titels (o.a. van David Guetta). Daarnaast blijven de "NL klassiekers" een aardige bron van inkomsten.

Stemra

Stemra Buitenland 2011 steeg naar € 3.730.211 en was daarmee zo'n +13,5 % (+ € 443.870) t.o.v. 2010. Hierbij speelt mee dat 2010 een matig jaar was. Het 2011 bedrag sluit meer aan bij de trend van 2008 en 2009.

BUMA

De inkomsten voor Buma Buitenland stegen naar € 10.101.800 en dat is met + € 976.850 zo'n + 10.5% t.o.v. 2010.

Duitsland, België, Groot Brittannië en Frankrijk zijn nog steeds de belangrijkste landen voor Nederlandse muziek. De aandelen van België, Groot Brittannië en Frankrijk zijn gestegen voor met name het BUMA Buitenlanddeel. De extra stijging in België heeft te maken met na-afrekeningen oude periodes.

Roemenië (Caro Emerald), Zuid-Afrika (André Rieu) en Brazilië (dj's) zijn de top 25 binnengekomen. Voor wat betreft de regio's is de stijging Verenigde Staten/Canada positief.

Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek 2011

2011	2010	artiest	2011	2010	VS	VS	DE	DE	SP	SP	GB	GB	BE	BE
1	2	CHUCKIE	202	146	79	42	7	1	14	13	8	10	8	1
2	3	TIESTO	186	145	76	21	4	3	24	25	2	11	2	2
3	6	AFROJACK	175	123	66	31	3	8	13	11	12	16	4	3
4	1	LAIDBACK LUKE	151	149	48	26	6	9	11	11	16	20	3	4
5	23	HARDWELL	133	67	32	10	5	0	16	21	9	3	6	9
6	18	DASH BERLIN	121	79	32	11	0	1	5	0	5	1	0	1
7	4	FEDDE LE GRAND	113	126	30	29	7	14	12	1	6	9	2	1
8	9	SIDNEY SAMSON	113	104	44	15	8	11	4	7	8	20	6	4
9	13	SANDER VAN DOORN	113	90	28	28	4	0	10	6	9	13	1	1
10	nw	R3HAB	112	17	59	4	2	2	2	3	6	0	4	2
11	15	BINGO PLAYERS	110	87	30	13	18	21	4	9	11	6	11	3
12	8	ARMIN VAN BUUREN	109	106	21	16	2	1	11	14	4	7	0	1
13	5	FERRY CORSTEN	104	125	20	31	1	1	18	8	9	5	2	0
14	7	SANDER KLEINENBERG	100	114	35	38	1	3	10	14	5	9	1	4
15	10	BART B MORE	100	99	63	40	6	1	0	0	4	13	7	2
16	12	JORIS VOORN	96	96	16	16	5	10	7	10	16	15	6	1
17	nw	NICKY ROMERO	91	28	24	0	13	9	5	5	4	1	5	3
18	33	NO TURNING BACK	87	53	2	1	23	14	8	2	4	0	6	10
19	48	SUNNERY JAMES & RYAN MARCIANO	87	40	33	7	1	2	17	12	2	1	3	1
20	19	ANDRE RIEU	86	78	15	18	22	30	0	0	6	0	4	4
21	28	ANTILLECTUAL	84	60	0	0	29	10	0	5	17	5	6	9
22	14	MARCO V	80	87	5	17	3	1	11	4	14	12	0	2
23	17	SHOWTEK	74	79	21	8	10	15	1	3	6	14	6	7
24	20	BLACK ATLANTIC	72	78	6	29	33	29	0	0	11	4	2	5
25	nw	AMBUSH MC	69	8	29	0	2	0	1	1	0	0	2	0
26	22	RICHARD DURAND	68	75	8	5	1	4	1	3	12	30	0	4
27	44	HEADHUNTERZ	67	43	18	5	6	9	1	1	5	3	9	5
28	nw	JOCHEN MILLER	66	21	7	0	2	0	3	0	7	2	0	0
29	nw	W&W	64	29	10	0	1	1	1	0	10	0	0	0
30	25	SIED VAN RIEL	63	62	8	6	0	0	7	1	7	11	1	1
31	45	QUINTINO	63	43	10	0	2	0	28	25	0	1	5	3
32	nw	ALL FOR NOTHING	60	30	0	0	42	16	3	0	0	0	2	0
33	27	EX, THE	55	60	10	2	8	0	0	0	2	17	4	1
34	nw	D-Block & S-Te-Fan	55	38	7	0	8	2	1	0	3	0	17	15
35	16	BLACK SUN EMPIRE	54	83	0	7	7	6	2	1	7	16	5	1
36	nw	FREDDY F *	51	50	0	0	51	50	0	0	0	0	0	0
37	37	PSYKO PUNKZ	51	47	0	1	6	4	0	0	2	1	27	35
38	41	ANOTHER NICE MESS/DJ MARCELLE	51	45	0	4	43	29	0	0	0	0	0	1
39	nw	DJ IRWAN	51	3	0	0	1	0	24	2	0	0	0	0
40	35	DJ RICO *	50	50	0	0	50	50	0	0	0	0	0	0
41	52	MISS NINE	50	38	16	6	2	2	1	2	0	0	0	0
42	59	ENDYMION	50	36	4	0	11	7	3	2	1	0	13	9
43	nw	BASSJACKERS	50	9	8	0	3	0	14	0	1	0	2	0
44	opn	WITHIN TEMPTATION	50	0	4	0	10	0	2	0	4	0	2	0
45	46	2000andOne	49	42	4	3	7	6	11	8	7	8	2	1
46	31	FUNKERMAN	48	56	3	9	8	4	2	8	3	5	7	1
47	47	BRENNAN HEART	48	42	0	4	9	13	3	4	2	4	11	7
48	55	NOISECONTROLLERS	46	37	2	0	11	7	0	1	1	0	12	9
49	91	APERS	46	26	23	7	3	9	0	0	0	4	1	4
50	92	ZEA	46	26	0	0	10	6	2	0	8	0	3	1
		* resident dj 1 locatie	4120	3175	956	510	517	421	313	243	276	297	220	178
2011	2010	artiest	2011	2010	VS	VS	DE	DE	SP	SP	GB	GB	BE	BE

Tabel 11 (over twee pagina's): aantal optredens per land 2011 en voor betreffende act (+ gecorrigeerde vergelijking met 2010)

Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek 2011

CAN	CAN	AU	AU	FR	FR	IT	IT	CH	BR	BR	RU	RU	MX	artiest	2011
7	8	6	5	8	12	1	0	8	15	1	2	1	6	CHUCKIE	1
20	2	0	14	2	2	5	3	0	4	6	0	6	9	TIESTO	2
4	4	10	15	12	7	7	3	6	2	3	0	0	2	AFROJACK	3
13	4	7	6	8	13	1	2	4	1	8	1	1	1	LAIDBACK LUKE	4
13	0	6	5	7	2	6	1	3	3	0	0	1	0	HARDWELL	5
10	6	7	4	0	0	1	1	1	1	0	6	8	13	DASH BERLIN	6
3	10	0	0	3	1	2	3	3	5	6	1	1	0	FEDDE LE GRAND	7
5	4	12	1	0	4	2	0	5	1	0	0	0	0	SIDNEY SAMSON	8
12	6	5	0	0	0	2	0	0	4	2	4	3	0	SANDER VAN DOORN	9
5	0	8	0	3	2	2	0	4	0	0	0	0	0	R3HAB	10
3	5	6	12	3	2	6	2	2	3	1	1	0	0	BINGO PLAYERS	11
6	9	10	1	0	1	1	1	1	10	1	3	1	7	ARMIN VAN BUUREN	12
0	6	11	6	0	0	2	0	1	5	3	8	5	0	FERRY CORSTEN	13
5	5	0	0	0	0	0	1	0	8	7	1	4	4	SANDER KLEINENBERG	14
3	6	0	10	8	12	0	0	2	0	0	0	0	0	BART B MORE	15
3	3	5	5	4	1	6	6	0	5	0	3	1	0	JORIS VOORN	16
10	0	6	0	2	0	1	0	1	0	0	0	1	0	NICKY ROMERO	17
0	3	0	0	7	2	0	4	0	0	0	0	0	0	NO TURNING BACK	18
8	0	0	0	2	2	0	2	2	0	0	0	0	0	SUNNERY JAMES & RYAN MARCIANO	19
6	3	10	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	7	ANDRE RIEU	20
0	0	0	0	3	13	12	5	3	0	0	6	0	0	ANTILLECTUAL	21
5	7	5	6	0	0	0	1	0	1	0	4	0	0	MARCO V	22
5	0	0	4	3	1	0	2	1	0	0	2	0	0	SHOWTEK	23
0	0	0	0	0	1	0	1	2	0	0	0	0	0	BLACK ATLANTIC	24
9	0	6	6	3	2	1	0	6	0	0	0	0	0	AMBUSH MC	25
2	2	5	0	0	6	1	6	0	0	0	7	2	0	RICHARD DURAND	26
2	1	0	1	3	0	1	5	3	0	0	0	0	0	HEADHUNTERZ	27
7	0	5	0	0	0	0	0	1	0	0	2	0	7	JOCHEN MILLER	28
6	0	4	0	0	0	1	0	0	0	0	3	0	0	W&W	29
4	2	2	11	0	0	1	0	0	0	0	6	1	0	SIED VAN RIEL	30
1	0	0	0	2	0	1	3	0	0	0	0	0	0	QUINTINO	31
1	0	0	0	1	0	3	1	1	0	0	0	0	0	ALL FOR NOTHING	32
3	0	0	0	7	21	1	1	4	0	0	2	0	0	EX, THE	33
0	0	5	0	2	3	3	0	1	0	0	0	0	0	D-Block & S-Te-Fan	34
0	1	3	0	1	7	2	1	3	0	0	3	1	0	BLACK SUN EMPIRE	35
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	FREDDY F *	36
0	0	2	1	2	3	3	0	1	0	0	0	0	0	PSYKO PUNKZ	37
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	ANOTHER NICE MESS/DJ MARCELLE	38
0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	DJ IRWAN	39
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	DJ RICO *	40
1	0	0	0	0	0	1	0	1	5	0	0	0	5	MISS NINE	41
0	0	1	2	7	1	4	5	2	0	0	1	0	0	ENDYMION	42
5	0	6	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	BASSJACKERS	43
2	0	0	0	4	0	1	0	3	0	0	3	0	0	WITHIN TEMPTATION	44
0	0	0	0	2	0	5	1	2	2	0	0	0	0	2000andOne	45
1	3	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	1	0	FUNKERMAN	46
3	0	2	1	1	1	4	1	1	0	0	0	0	0	BRENNAN HEART	47
2	0	2	1	5	2	2	2	2	0	0	0	0	0	NOISECONTROLLERS	48
4	2	0	0	7	6	6	8	0	0	0	0	0	0	APERS	49
0	0	0	0	15	2	3	4	2	0	0	0	5	0	ZEA	50
199	102	157	117	137	132	102	76	83	78	38	71	43	61		
CAN	CAN	AU	AU	FR	FR	IT	IT	CH	BR	BR	RU	RU	MX		

Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek 2011

In het overzicht van tabel 12 vergelijken we de Top 50 *meest optredende acts per land* van 2011 met 2010. De totale groei is 30%.

Zwitserland en Mexico zijn nieuw in deze lijst.

De groei van optredens in de Verenigde Staten is 87%, in Canada 95%.

Het aantal optredens in Groot Brittannië is gedaald met 29%. In België zien we een lichte daling. Zwitserland, Brazilië, Rusland en Mexico zijn duidelijk opkomende markten.

ONTWIKKELING TOP 50 MEESTE OPTREDENS			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Land		totaal	VS	DE	SP	GB	BE	CAN	AUS	FR	IT	CH	BR	RU	MX
Totaal x optredens top 50 artiesten	2011	4120	956	517	313	276	220	199	157	137	102	83	78	71	61
Totaal x optredens top 50 artiesten	2010	3175	510	421	243	297	178	102	117	132	76	16	38	43	39

Tabel 12: totaal optredens top 50 acts in de diverse landen

Legenda bij tabel 11 en 12

VS	Verenigde Staten
DE	Duitsland
SP	Spanje
GB	Groot Brittannië
BE	België
CAN	Canada
AU	Australië
FR	Frankrijk
IT	Italië
CH	Zwitserland
BR	Brazilië
RU	Rusland
MX	Mexico

De top drie van landen waar door het totale bestand van 728 acts het meest wordt opgetreden in 2011 is: #1 Verenigde Staten, #2 Duitsland, #3 België, gevolgd door Groot Brittannië, Spanje en Canada.

In de Verenigde Staten is Las Vegas een vaste plek geworden voor de dj-top uit Nederland. Opkomende markten zijn Latijns Amerika en dan met name Brazilië, Argentinië, Mexico en Chili en het Verre Oosten zoals India, China, Maleisië, Singapore en Thailand. Ook landen als Rusland, Oekraïne bieden steeds meer mogelijkheden met name op het gebied van dance.

3. ONDERZOEKSRESULTAAT EN CONCLUSIES

3.1 Meetinstrument

Op basis van het TNORapport over 2004 in combinatie met de opinies van de opdrachtgever Buma Cultuur, van Nederlandse deskundigen en de methoden uit Zweden en Groot Brittannië uit 2004 is de volgende definitie als uitgangspunt voor onderzoek naar de export van Nederlandse populaire muziek geformuleerd en gebruikt voor de onderzoeken door Perfect & More bv (Kroeske/Fictoor) vanaf 2005.

De exportwaarde van Nederlandse populaire muziek wordt op jaarlijkse basis gemeten aan de hand van de waarde die wordt gecreëerd door het gebruik van Nederlands muziekauteursrecht, muziekopnamen van Nederlandse artiesten en het verzorgen van optredens door Nederlandse muzikanten in het buitenland en direct daaraan gerelateerde activiteiten.

Definitie meetinstrument exportwaarde

Er wordt ieder onderzoeksjaar van drie hoofdsegmenten van waardecreatie uitgegaan: rechten, goederen en muziekdiensten. Andere soorten inkomsten die op één of andere manier wel aan de muziekindustrie zijn gerelateerd, maar niet direct samenhangen met het gebruik en de exploitatie van muziekrechten, muziekopnamen en/of muziekuitvoeringen worden in dit onderzoek niet tot de muziekexport gerekend.

1. Rechten: auteursrechten (uitvoeringsrechten en mechanische rechten) en naburige rechten en inkomsten van royalties.
2. Opnamen/Goederen: geluidsdragers (fysiek en digitaal), merchandise, bladmuziek.
3. Muziekdiensten: optredens, sponsoring.

Segmenten van waardecreatie in muziekexport

Hieronder worden elk van de drie hoofdsegmenten uit het figuur hierboven nader toelicht.

Rechten:

Bij rechten en royalties gaat het primair om het openbaar maken en verveelvoudigen van muziekwerken op de buitenlandse markt. De volgende onderdelen zijn te onderscheiden:

- a. Inkomsten uit het buitenland voor Nederlandse componisten, tekstdichters en uitgevers op basis van openbare uitvoeringsrechten. Deze gelden worden door collectieve rechtenorganisaties in het buitenland geïnd en doorgegeven aan BUMA. Zij zorgt voor de uitkering aan de rechthebbenden.
- b. Inkomsten uit het buitenland op basis van mechanische rechten voor Nederlandse componisten, tekstdichters en uitgevers. Deze gelden worden door de zusterorganisaties van Stemra geïncasseerd en aan haar doorgegeven. Stemra zorgt voor de uitkering aan de rechthebbenden.
- c. Inkomsten in verband met naburige rechten voor zover ze betrekking hebben op de openbare uitvoering van werken. Deze gelden komen toe aan personen en instanties die een erkend recht hebben op de uitvoering van een werk: uitvoerende artiesten en producenten. Deze gelden worden geïnd door zusterorganisaties van SENA. Zij zorgt voor de uitkering aan de rechthebbenden.
- d. De gelden die bestemd zijn voor de producenten van opnamen (muziekmaatschappijen) worden geïnd door de exploitant van de opname in het betreffende land en doorgaans direct doorgegeven aan de Nederlandse rechthebbende producent. Daar is geen collectieve organisatie bij betrokken.

Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek 2011

Het onderdeel rechten is betrouwbaar en nauwkeurig in kaart te brengen door de medewerking met BUMA, Stemra en SENA.

Opnamen:

Door het toenemende belang van elektronische netwerken voor promotie en exploitatie van informatie (over nationale grenzen heen) wordt het steeds moeilijker om de exportwaarde van 'dragerloze opnamen' op de geijkte manieren vast te stellen. Muziek wordt steeds meer digitaal verkocht. De fysieke distributie van muziek wordt minder belangrijk. Daarmee wordt de medewerking van de 'digitale muziekindustrie' belangrijk. Downloads vallen in 2006 nog buiten het onderzoek, maar zijn vanaf 2007 wel meegenomen omdat ze steeds meer een substantiële plaats innemen binnen de waardecreatie. Dragerloze tracks en clips vallen onder het segment *opnamen*. Onder de noemer 'opnamen' valt dus de export van fysieke en digitale goederen die hun waarde ontleen aan de direct en indirecte associatie met Nederlandse muziek of muzikanten te weten:

- a. Geluidsdragers met Nederlandse muziek en dragerloze Nederlandse muziek die wordt geëxporteerd en waarover de rechten in Nederland zijn afgedragen bij de productie.
Inkomsten uit in Nederland geperste en in het buitenland verkochte geluidsdragers met Nederlandse populaire muziek betreft cd's, vinyl, dvd's.
- b. Bladmuziek. Inkomsten uit in Nederland uitgegeven en gedrukte, en in het buitenland verkochte bladmuziek met Nederlandse populaire muziek (dit speelt slechts een kleine rol).
- c. Merchandise. Inkomsten uit verkoop in het buitenland van merchandise van Nederlandse acts.

Verkopen (a) kunnen redelijk nauwkeurig gevolgd worden. Voor (b) en (c) is meer medewerking vereist van het werkveld. We kunnen van een gefundeerde schatting spreken.

Optredens:

- a. Inkomsten op basis van gages en uitkoopsommen die Nederlandse artiesten ontvangen wanneer ze in het buitenland optredens verzorgen. Auteursrechten die hierbij in het geding zijn, worden afgedragen bij de uitvoeringsrechten (openbaarmaking). Geldstromen lopen van de buitenlandse podia en promotors via agenten, boekingskantoren en managers.

De inkomstenstroom onder a) genoemd is een gefundeerde schatting. Om de exacte inkomsten voor optredens te vragen, voelt alsof je naar iemands pincode vraagt. Voor de toekomst kan nog steeds meer medewerking worden gebruikt, al zouden er maar gemiddelde bedragen per jaar voor een optreden worden doorgegeven dan komt het onderzoek nog dichterbij de buurt van de waarheid.

Naast optreden is er nog een tweede inkomstenbron die net als optredens als dienst gezien kan worden:

- b. Inkomsten voor Nederlandse artiesten op basis van sponsorgelden uit het buitenland. Deze inkomsten lopen via de sponsors, mogelijk via tussenstappen van bemiddelaars naar het management en de uitvoerende artiesten.

Sponsoring is nagenoeg niet na te gaan. In dit onderzoek is dit daarom buiten beschouwing gelaten.

De verdeling in het onderzoeksresultaat komt daarmee op de segmenten: rechten, opnamen en optredens.

Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek 2011

3.2 Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek

Deze paragraaf bevat de gefundeerde schatting van de export van Nederlandse populaire muziek voor het peiljaar 2011 alsmede een ruwe schatting van het zojuist afgesloten jaar 2012 in het segment *optredens*.

Het gaat om de concentratie op de waarde die in het buitenland gerealiseerd wordt met de Nederlandse muziek (in hoofdzaak Nederlands intellectueel eigendom (IE), evenals opnamen en optredens van Nederlandse artiesten).

De belangrijkste informatiebronnen die hiervoor gebruikt zijn, komen van de organisaties die over deze gegevens beschikken (zie paragraaf 1.6)

De totale toegevoegde waarde (rechten, opnamen en optredens) die in 2011 is gerealiseerd met de export van Nederlandse populaire muziek bedraagt € 100,14 miljoen (tabel 13). Ruim 68 procent daarvan komt voor rekening van de dance-muziek.

Van de Nederlandse muziekexport is ongeveer 15,4 procent afkomstig uit auteursrecht en naburige rechten (€ 15,42 miljoen), 8,23 procent komt van de exploitatie van opnamen van Nederlandse artiesten in het buitenland (€ 8,24 miljoen) en 76,37 procent van optredens van Nederlandse artiesten over de grens (€ 76,48 miljoen). Vergelijken we deze bedragen met het voorgaande jaar (tabel 13) dan zien we behalve een totale stijging van 23% een groei in de segmenten. Dat wil zeggen een enorme groei bij *optredens* van 28% en een lichte stijging bij *rechten* (8%) en *opnamen* (10%).

Omdat het segment *optredens* explosief is gestegen is er bij *rechten* en *opnamen* een procentuele daling te zien. Het aantal dance-optredens is wederom de grootste stijger, terwijl de categorie 'overig' een lichte stijging laat zien.

In het segment *opnamen* lopen majors en dance-labels weer verder uiteen.

De bedragen die omgaan in het segment *rechten* (Stemra verveelvoudiging; mechanisch reproductierecht) zijn weliswaar licht gestegen, maar omdat het segment *optredens* explosief is gegroeid is er bij *rechten* een procentuele daling te zien.

Verder zien we binnen *optredens* dat dance- en overige optredens verder van elkaar zijn komen te liggen. Het aantal dance-optredens heeft de explosieve stijging van 2010 doorgezet, terwijl de categorie 'overig' een lichte stijging laat zien. Dat dit nog niet terug is op het niveau van 2009 is deels te wijten aan ziekte van André Rieu. Het segment *optredens* is in zijn geheel sinds 2005 nog steeds substantieel aan het groeien en blijft het belangrijkste onderdeel van de exportwaarde uitmaken.

Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek 2011

Rechten	<i>milj €</i>	%	<i>milj €</i>	%	<i>milj €</i>	%
	2011		2010		2009	
Buma	10.10	10,09%	9.12	11,20%	8.7	13.4%
Stemra	3.73	3,72%	3.29	4,04%	4.0	6.2%
Sena	<u>1.59</u>	1,59%	<u>1.85</u>	<u>2,27%</u>	<u>1.9</u>	<u>2.9%</u>
Subtotaal	15.42	15,40%	14.26	17,51%	14.6	22.5%
Opnamen						
	2011		2010		2009	
Dance labels	4.39	4,38%	3.61	4,43%	4.1	6.3%
Majors	0.95	0,95%	1.19	1,46%	2.6	4.0%
Indies	2.15	2,15%	1.96	2,41%	1.6	2.5%
Buit. signings	<u>0.75</u>	<u>0,75%</u>	<u>0.69</u>	<u>0,85%</u>	<u>0.8</u>	<u>1.2%</u>
Subtotaal	8.24	8.23%	7.45	9,15%	9.2	14.0%
Optredens						
	2011		2010		2009	
Dance/EDM	64.13	64,04%	48.54	59,60%	21.4	33.0%
Overig	<u>12.35</u>	12,33%	11.19	<u>13,74%</u>	<u>19.8</u>	<u>30.5%</u>
Subtotaal	76.48	76,37%	59.73	73,34%	41.2	63.5%
Totaal	100.14	100%	81.44	100%	64.9	100%

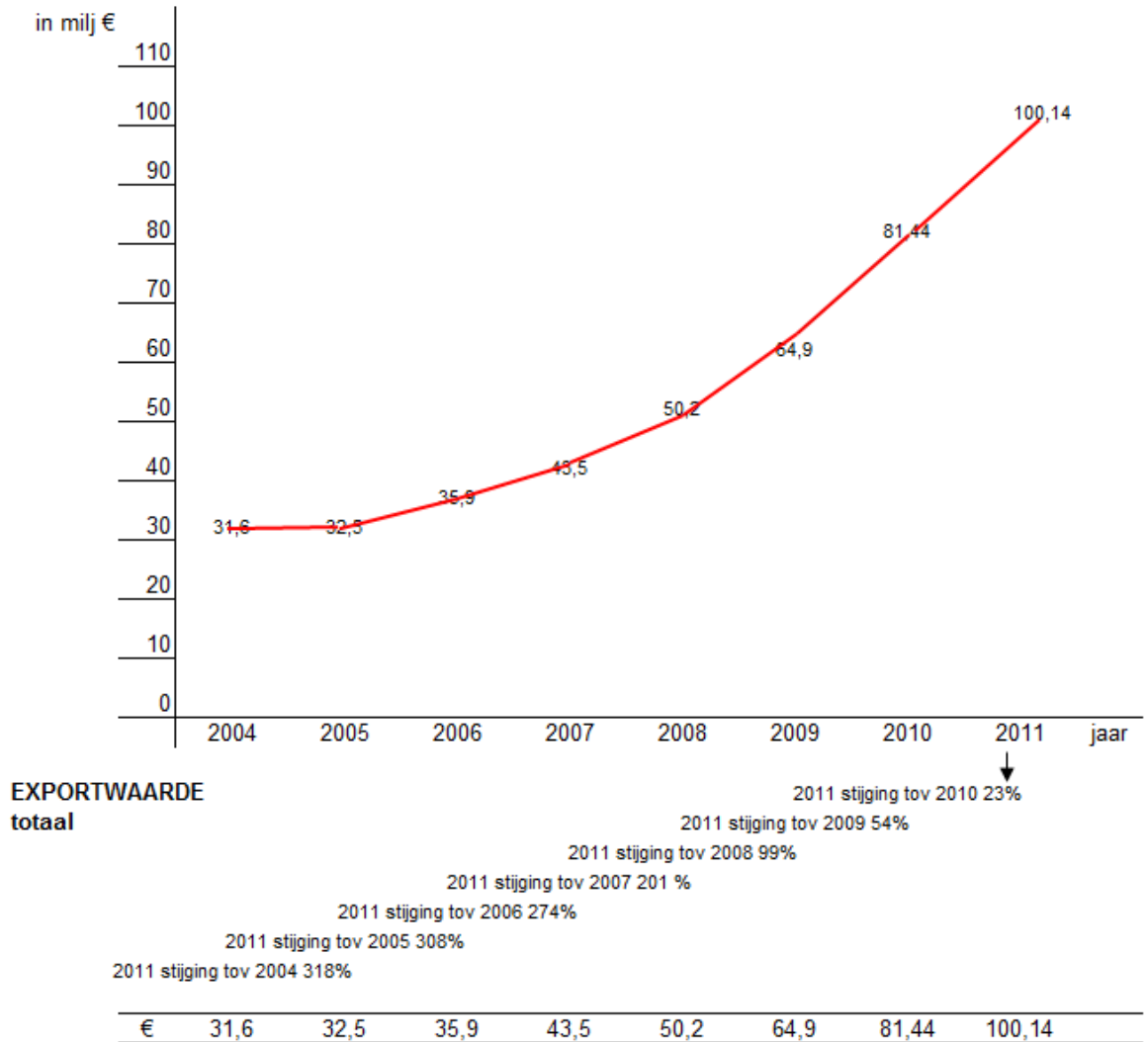
2011 plus 23% tov 2010

2011 plus 54% tov 2009

optredens plus 28% t.o.v. 2010 optredens plus 85% tov 2009

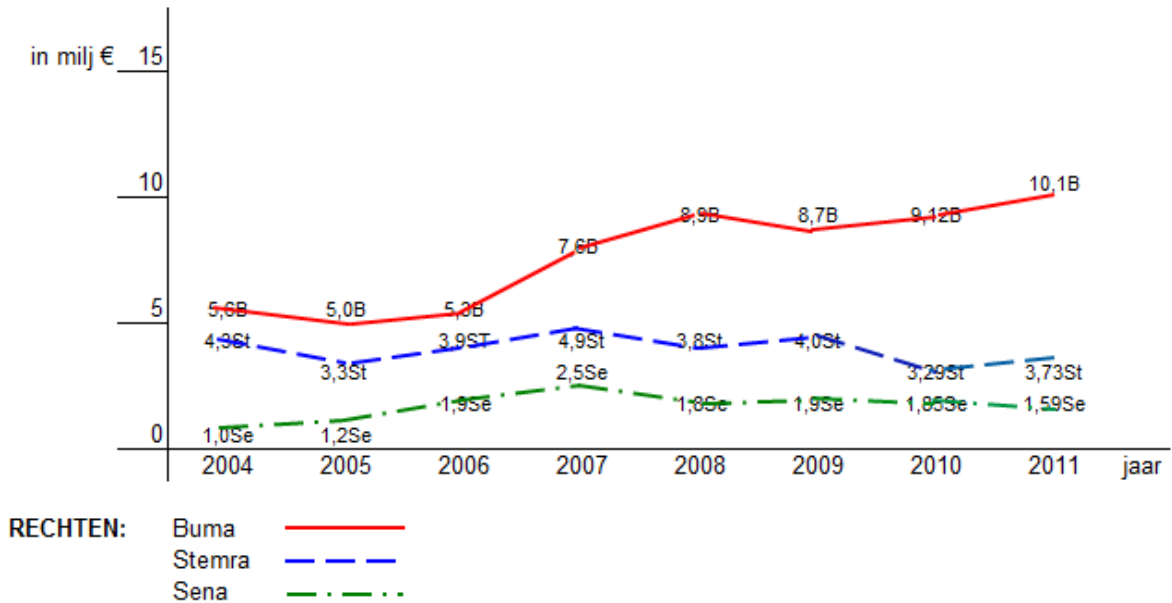
**Tabel 13: Exportwaarde van de Nederlandse Populaire Muziek laatste drie jaar
(voor vergelijking met eerdere jaren zie tabel 14 tot en met 18)**

Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek 2011

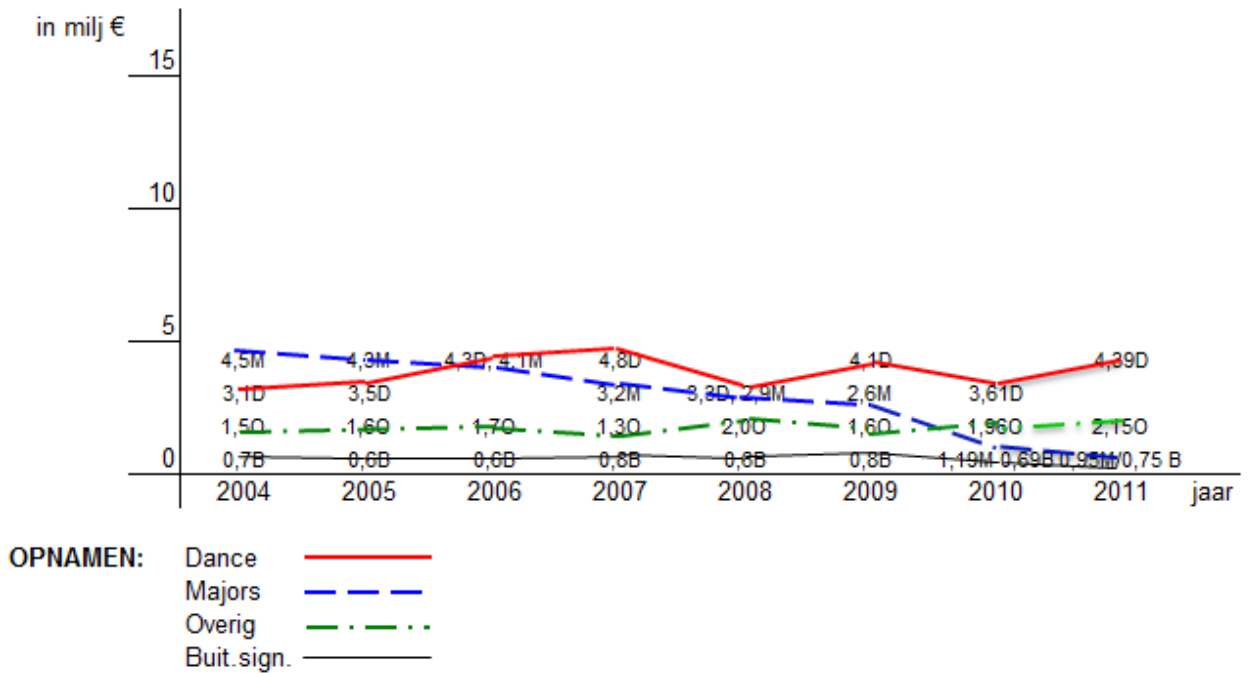
Tabel 14: Overzicht exportcijfers over de jaren vanaf de start van het onderzoek

Exportwaarde over de jaren van onderzoek per segment aangegeven in tabel 15, 16, 17:

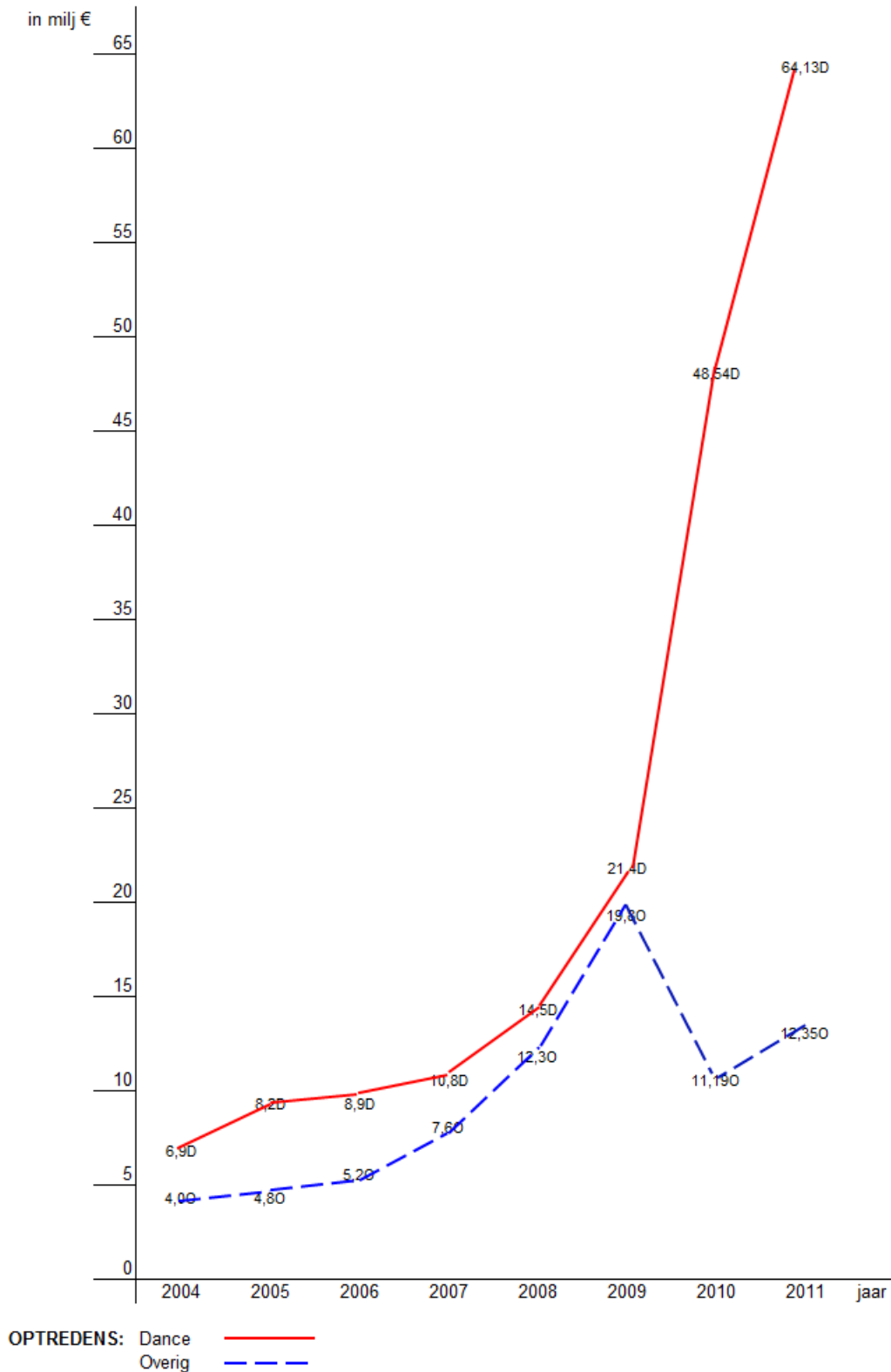
Tabel 15: Rechten

Waar BUMA (openbaar uitvoeringsrecht) stijgt en SENA (naburige rechten; openbare uitvoering) ongeveer constant blijft, laat Stemra (verveelvoudiging; mechanisch reproductierecht) een licht herstel zien.

Tabel 16: Opnamen

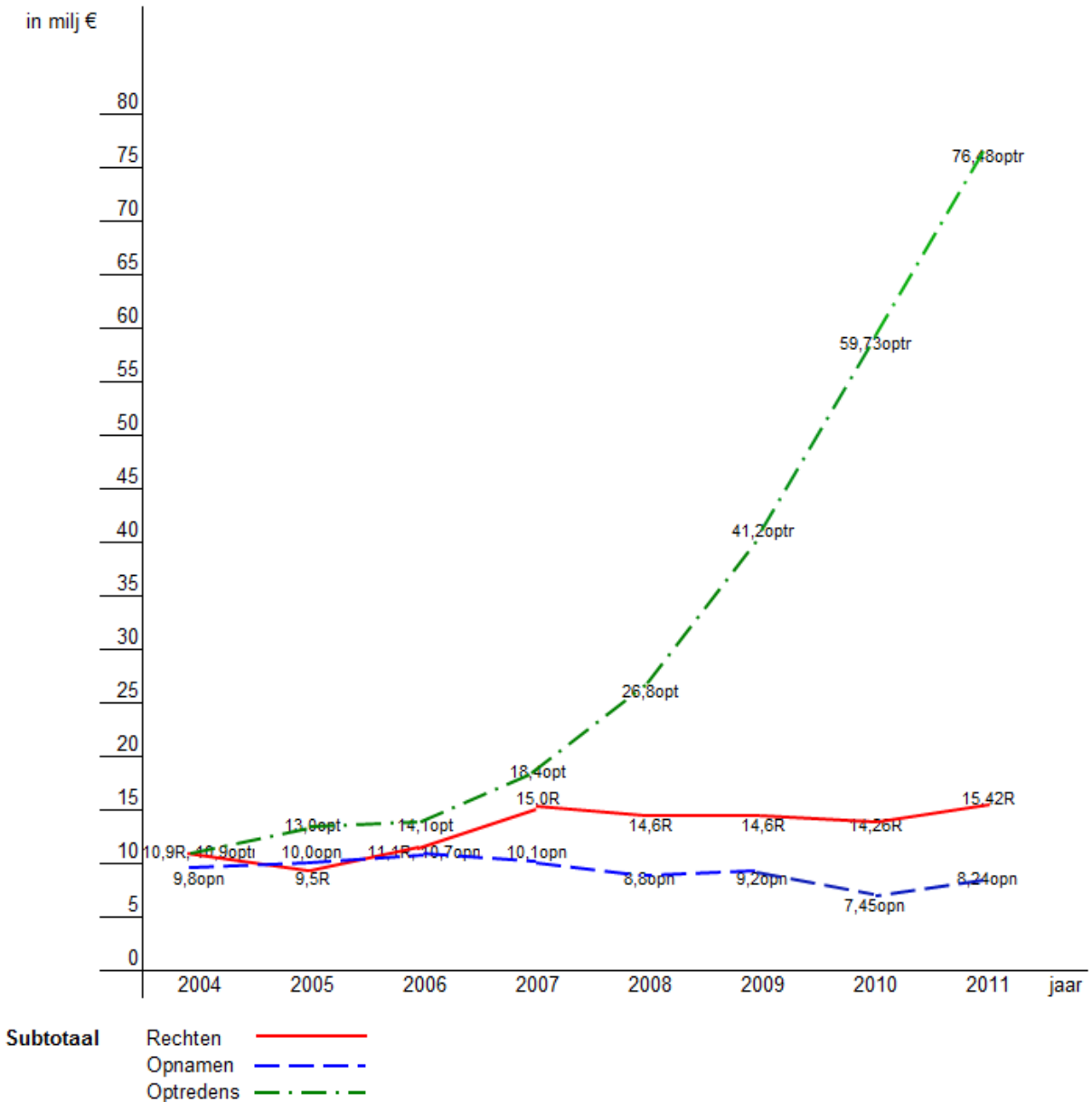
Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek 2011

Tabel 17: Optredens

Dance en overige optredens zijn na de toenadering van 2009 ver uit elkaar komen te liggen. Dat het peil uit 2009 in de categorie 'overig' nog niet teruggewonnen is, heeft te maken met het feit dat André Rieu het vanaf 2010 kalmer aan heeft moeten doen.

Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek 2011

Tabel 18: De drie segmenten van waardecreatie tegen elkaar afgezet

In 2004 was de exportwaarde uit *rechten*, *opnamen* en *optredens* onderling vrijwel gelijk. De uitkomsten van het onderzoek over 2007 vertoont een duidelijke stijging bij de dance-optredens. Daarbij moet wel aangetekend worden dat naast een daadwerkelijke groei van de exportwaarde ook een groei in de beschikbare data heeft plaats gevonden waardoor een extra stijging te zien is (2008, 2009). De stijging bij dance-optredens blijft doorgaan, vanaf 2009 explosief. Steeds meer acts gaan in het buitenland optreden, maar ook wordt er meer opgetreden, met name in de VS is de markt sinds 2009 echt opengebroken.

In de onderzochte jaren ontstond een zichtbare verschuiving ten gunste van *optredens*, zoals te verwachten, ten nadele van *opnamen*. Maar het voordeel voor optredens is vele malen groter dan het nadeel voor opnamen. *Opnamen* en *rechten* blijven in verhouding een klein deel van de exportwaarde uitmaken.

3.3 Nawoord

Het op jaarlijkse basis onderzoeken van de resultaten van de exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek maakt duidelijk dat de investeringen die worden gepleegd door de vele betrokkenen (zoals de overheid, bedrijven als Buma Cultuur, MCN, de Nederlandse muziekindustrie, artiesten, management, componisten/tekstdschrijvers, producers) uiteindelijk opleveren. Een stimulans om verder te bouwen aan nog meer en betere resultaten. Succesvolle buitenlandexploitatie kan bijdragen aan een economisch meer gezonde muziekindustrie en voor een bloeiende muziekcultuur. Immers, wanneer de industrie in staat is investeringen te doen in nieuwe producties, mede op basis van buitenlandinkomsten, betekent dat tegelijkertijd meer kansen voor Nederlandse auteurs en uitvoerend muzikanten, een groter aantal releases (fysiek en digitaal) en meer bloei in het live-circuit. Door het buitenlandse succes van artiesten binnen bepaalde genres, zoals bij dance en in beperktere mate bij metal-punk-rock krijgen steeds meer Nederlandse popartiesten kans om zich op deze manier te profileren. Met het betreden van de buitenlandse markt wordt niet alleen het economisch kapitaal verhoogd maar tevens het sociale kapitaal (relaties, netwerken, status, levensstijl).

Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek 2011

LITERATUUR en andere bronnen

- Boel, J. & Steenkiste, M. van, (2007), *De terugkeer van de Vikingen: hoe Denemarken zijn popmuziek aan de wereld verkocht*. Belgisch artikel over Music Export Denmark (MXD) <http://www.goddeau.com/content/view/4137>.
- Bourdieu, P., (1993) *The field of cultural production*, Columbia University Press, Cambridge, Polity press.
- Buma Cultuur jaarverslag (2011).
- BUMA/Stemra jaarverslag (2011).
- djmag.com/top100djs/ (2011).
- en.wikipedia.org/wiki/Emerging_markets (geraadpleegd december 2012)
- Export Music Sweden (2007) *Export performance of the Swedish music industry 2006*. Export performance of the Swedish music industry is beschikbaar van 2001 tot 2006 <http://www.exms.com/export/Swedish%2520Music%2520export%25202006.pdf>.
- Fictoor, J. & Kroeske, S., (2007). *Basisboek Muziekmanagement*. Amsterdam, Boom Onderwijs.
- Forss, K. en Podolieva, K., (2002). *The export of Swedish Music Industry 2001*. A report from Export Music Sweden. Andante Consultants.
- Hoekman, G.J., (2010) *Over de grens, het internationale succes van Nederlandse popmuziek*, uitgeverij Thomas Rap.
- Kroeske, S. & Fictoor, J., (2007) *Exportwaarde van Nederlandse Populaire Muziek 2005 en 2006* (in opdracht van Buma Cultuur). Hilversum: Perfect & More bv.
- Kroeske, S. & Fictoor, J., (2008) *Exportwaarde van Nederlandse Populaire Muziek 2007* (in opdracht van Buma Cultuur). Hilversum: Perfect & More bv.
- Kroeske, S. & Fictoor, J., (2009) *Exportwaarde van Nederlandse Populaire Muziek 2008* (in opdracht van Buma Cultuur). Hilversum: Perfect & More bv.
- Kroeske, S. & Fictoor, J., (2010) *Exportwaarde van Nederlandse Populaire Muziek 2009* (in opdracht van Buma Cultuur). Hilversum: Perfect & More bv.
- Kroeske, S. & Fictoor, J., (2011) *Exportwaarde van Nederlandse Populaire Muziek 2010* (in opdracht van Buma Cultuur). Hilversum: Perfect & More bv.
- Muziekcentrumnederland.nl/MusicXport.nl (2011).
- Nvpi.nl (2011).
- Pels, D., (1992) *Pierre Bourdieu, Opstellen over smaak, habitus en het veldbegrip*, (Essays on taste, habitus and the field concept), 2^e druk, Amsterdam, Van Gennep.
- Rutten, Paul & Hoogendoorn, Joost (2006). *Exportwaarde van Nederlandse Populaire Muziek 2004* (in opdracht van Buma Cultuur). Delft: TNO Informatie- en Communicatietechnologie.
- SENA jaarverslag (2011).
- Sociale media en websites van Nederlandse artiesten en platforms.
- www.rankingz.com (2011)

Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek 2011

	DJ MAG TOP 100 2011		DEEJAYZ TOP 100 20-10-2011
1	David Guetta	1	David Guetta
2	Armin van Buuren	4	Armin Van Buuren
3	Tiesto	2	Tiesto
4	Deadmau5	3	Deadmau5
5	Above & Beyond	14	Above & Beyond
6	Avicii	8	Avicii
7	Afrojack	6	Afrojack
8	Dash Berlin	31	Dash Berlin
9	Markus Schulz	21	Markus Schulz
10	Swedish House Mafia	7	Swedish House Mafia
11	Paul van Dyk	16	Paul Van Dyk
12	Axwell	19	Axwell
13	Gareth Emery	17	Gareth Emery
14	Fedde Le Grand	27	Fedde Le Grand
15	ATB	62	ATB
16	Sander van Doorn	18	Sander Van Doorn
17	Headhunterz	28	Headhunterz
18	Ferry Corsten	22	Ferry Corsten
19	Skrillex		
20	Laidback Luke	12	Laidback Luke
21	Infected Mushroom	59	Infected Mushroom
22	Aly & Fila	49	Aly & Fila
23	Steve Angello	10	Steve Angello
24	Hardwell		
25	Arty	44	Arty
26	Sebastian Ingrosso	15	Sebastian Ingrosso
27	Benny Benassi	24	Benny Benassi
28	Daft Punk	29	Daft Punk
29	Martin Solveig	46	Martin Solveig
30	Kaskade	11	Kaskade
31	Carl Cox	41	Carl Cox
32	Chuckie	13	Chuckie
33	Bob Sinclar	67	Bob Sinclar
34	Calvin Harris	5	Calvin Harris
35	Noisecontrollers	70	Noisecontrollers
36	W&W	53	W&W
37	Pete The Zouk	96	Pete The Zouk
38	Dada Life	20	Dada Life
39	Angerfist		
40	D-Block & S-Te-Fan	74	D-Block & S-TE-FAN
41	DJ Coone		
42	Steve Oaki		
43	Cosmic Gate	40	Cosmic Gate
44	Bobina	66	Bobina
45	Richie Hawtin	39	Richie Hawtin
46	Eric Prydz	26	Eric Prydz
47	Zatox		
48	tyDi	33	tyDi
49	Orjan Nilsen		
50	Andy Moor	55	Andy Moor
51	Roger Shah	76	Roger Shah
52	John O'Callaghan	63	John O'Callaghan
53	Astrix	85	Astrix
54	Erick Morillo	36	Erick Morillo
55	John Digweed	65	John Digweed
56	Wolfgang Gartner	25	Wolfgang Gartner
57	DJ Feel	48	DJ Feel
58	Showtek	45	Showtek
59	Richard Durand	71	Richard Durand
60	Umek	81	Umek
61	Skazi	92	Skazi

62	Paul Kalkbrenner	91	Paul Kalkbrenner
63	Sasha	34	Sasha
64	Eddie Halliwell	69	Eddie Halliwell
65	Moonbeam	87	Moonbeam
66	Myon & Shane 54	78	Myon & Shane 54
67	Judge Jules	56	Judge Jules
68	Matt Darey	77	Matt Darey
69	Paul Oakenfold	37	Paul Oakenfold
70	Alesso		
71	Mark Knight	42	Mark Knight
72	Sean Tyas	50	Sean Tyas
73	Mat Zo	51	Mat Zo
74	Lange	61	Lange
75	Joachim Garraud	64	Joachim Garraud
76	Simon Patterson	82	Simon Patterson
77	Francis Davila		
78	Psyko Punkz		
79	Dimitri Vegas & Like Mike		
80	Wildstylez		
81	Roger Sanchez	32	Roger Sanchez
82	Hernan Cattaneo	94	Hernan Cattaneo
83	Tritonal		
84	DJ Vibe		
85	AN21		
86	Bloody Beetroots	58	Bloody Beetroots
87	Felguk		
88	Nero		
89	Juanjo Martin		
90	Boy George	9	Boy George
91	Tenisha		
92	Sidney Samson		
93	Dirty South		
94	James Zabiela	60	James Zabiela
95	Marcel Woods	80	Marcel Woods
96	Porter Robinson		
97	Sven Väth	75	Sven Vaeth
98	Brennan Heart		
99	Leon Bolier	57	Leon Bolier
100	Boys Noize	30	Boys Noize
x		23	BT
x		35	Pete Tong
x		38	Wally Lopez
x		43	Marcus Schossow
x		47	Dubfire
x		52	Sied Van Riel
x		54	Arnej
x		68	Andy C
x		72	John B
x		73	Marco V
x		79	Super8 & Tab
x		83	Kyau & Albert
x		84	Joris Voorn
x		86	The Thrillseekers
x		88	Fatboy Slim
x		89	Daniel Kandi
x		90	Ronski Speed
x		93	Laurent Wolf
x		95	Claudia Cazacu
x		97	DJRenvo
x		98	DiVasco
x		99	Justice
x		100	Luciano

Bijlage 1: Tabel 19 vergelijking DJ Mag Top 100 en DEEJAYZ Top 100⁵

⁵ Bron: www.rankingz.com